

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det er ikke, fordi jeg har nogen stærke holdninger til det. Jeg vil bare spørge forslagsstilleren, om det er nødvendigt at afbryde andenbehandlingen, eller om det ikke ville være tilstrækkeligt at få sagen tilbage til udvalget mellem anden og tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er lidt i forlængelse af det forrige spørgsmål. Jeg må sige, at det undrer mig, for vi får jo sagen tilbage til udvalget, hvis vi beder om det, før tredje behandling. Normalt giver vi adgang til, når man beder om det, at tage sagen tilbage til udvalget.

Men er det ikke muligt bare at få en enkelt tilkendegivelse om, hvilke nye oplysninger der er kommet i sagen, som er Dansk Folkepartis ordfører ubekendte, for at kunne tage stilling til, om det er klogt at tage sagen tilbage?

(Kort bemærkning).

Jette Jespersen (DF):

Vi mener, det er nødvendigt at tage sagen tilbage, da vi først har fået de sidste oplysninger vedrørende sagen her til morgen.

Hermed sluttede forhandlingen om forslaget om standsning af lovforslagets behandling og henvisning til fornyet udvalgsbehandling.

Afstemning

Forslaget om, at behandlingen af lovforslaget standses, og at det henvises til fornyet udvalgsbehandling, vedtoges enstemmigt med 107 stemmer.

Formanden:

Lovforslagets behandling standses, og det går til fornyet behandling i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 106: Forslag til lov om markedsføring af sundhedsydelser.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 5/12 2002. Første behandling 23/1 2003. Betænkning 9/4 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Forespørgsel nr. F 42:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren:

»Hvad har regeringen gjort for landdistrikternes udvikling efter sin tiltræden, og hvad agter den at gøre i årene fremover for at sikre en mere afbalanceret udvikling i hele Danmark med hensyn til bosætning, økonomisk aktivitet, indkøbsmuligheder og kulturmiljøer?«

Af Kristen Touborg (SF), Anne Baastrup (SF) og Aage Frandsen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 7/2 2003. Fremme af forespørgslen 20/2 2003).

Begrundelse

Kristen Touborg (SF):

Danmark er et land ude af balance. I områderne uden for de store bycentre på Sjælland, i Østjylland og på Nordfyn kan man således flere steder efterhånden tale om en direkte afvikling; er-

hvervsudviklingen stagnerer eller går direkte i stå. Uddannelsesniveaue er lavt, og arbejdsløsheden stiger, det sidste godt hjulpet på vej af den internationale krise, men især af regeringens nedskæringspolitik, ikke mindst i forhold til kommuners og amters økonomiske råderum, og også i forhold til de særlige tiltag, der kan være med til at sætte ting i gang i landdistrikterne, eksempelvis naturgenopretning, initiativer på turistområdet, udvikling af den kollektive trafik i de tyndt befolkede områder osv.

Kl. 14.20

I SF ønsker vi en anden udvikling. Vi ønsker i modsætning til regeringen et samfund i større balance økonomisk, socialt og også gerne miljø-mæssigt, altså et mere lige samfund. Derfor mener vi, at der er behov for en lang række aktive tiltag, hvis vi skal gøre landdistrikterne mere tiltrækkende at bo i.

Jeg glæder mig til, at vi får debatten i dag om landdistrikternes forhold.

Besvarelse

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg skal starte med at bekræfte det, som hr. Kristen Touborg også tillagde regeringen af motiv, nemlig at regeringen ønsker et Danmark i balance – det gør regeringen – et Danmark i balance, hvor alle områder i landet er attraktive for såvel bosætning som økonomisk aktivitet, og af det synspunkt følger naturligvis også, at vi i regeringen gerne ser en geografisk spredning af befolkningen, og herunder også levedygtige eller bæredygtige, kunne man sige, miljøer i landdistrikterne og udkantsområderne.

Nu skal man selvfølgelig huske på, vil jeg sige til hr. Kristen Touborg, som spørger regeringen om regeringens politik, og som nu også lytter intenst, at det at bo i et landdistrikt jo er et aktivt valg, som i sagens natur også betyder fravalg af nogle af de muligheder, der knytter sig til at bo i et byområde. Skal man sige det lidt populært, kan man sige, at man ikke kan bo på landet og have en 7-Eleven på hvert gadehjørne; det er måske præcis for at undgå at have sådan nogle, at man har bosat sig i det åbne land.

Omvendt skal der selvfølgelig være en udvikling, som følger det øvrige land, og som skaber attraktive muligheder for bosætning og etablering i landdistrikterne.

Det er så her, jeg gerne vil ønske SF hjertelig tillykke, hjertelig tillykke med den genfundne interesse for landdistrikternes udvikling, et stort tillykke efter nu i en årrække at have været parlamentarisk grundlag for en regering, som med en regeljungle uden lige har lagt udviklingsmulighederne, også for det åbne land, i lænker, der har man nu genvundet interessen for det åbne land, for livet ude i landdistrikterne. Hjertelig tillykke med dét!

For det er jo sandheden, at den tidligere regering havde en tro på, at landdistrikterne var sådan nogle, man kunne udvikle, uanset at der blev lagt restriktioner på virkelysten, ikke mindst i miljølovgivningen, og så kunne man kompensere den manglende udvikling ved passive overførsler. Det var den devise, man fulgte, og jeg kan desværre høre, at det er den, man så, på trods af mit tillykke, fortsat i nogen grad følger i SF, hvor man her fremsætter forslag om, at vi skulle have et antal puljer for for alvor at skabe liv i det åbne land.

Det er ikke regeringens grundlæggende politik; det er tværtimod, at der skal være mulighed for, at den enkelte kan udfolde sig, og at de små samfund kan udvikle sig, og det er derfor, regeringen har taget adskillige initiativer til, at det bliver nemmere at skabe sig et liv i landdistrikterne, hvis man ønsker det. Kort sagt – og det skal jeg uddybe i det følgende – har denne regering udvidet rammerne, bl.a. ved at fjerne nogle af de regler, som hæmmer udvikling og bremser alle former for nytænkning. Samtidig har regeringen målrettet støtten og også udvidet puljen til særlig vanskeligt stillede kommuner.

Jeg vil gerne nævne nogle af de overordnede tiltag, som regeringen har iværksat. Det er tiltag, som udvider rammerne for den offentlige og private virkelyst, og som også har en positiv effekt på landdistrikternes udviklingsmuligheder.

Vi mener f.eks., at staten er forpligtet til at udvikle nye muligheder i den offentlige service og fortsat nedbryde barrierer for lokal foretagsomhed. Serviceniveaue i den offentlige sektor skal fastholdes og udvikles til gavn for det enkelte individ, men inden for de givne økonomiske rammer. Det kræver fleksibilitet, det kræver nytænkning, det kræver forenkling.

Kl. 14.25

Det er regeringen villig til, og som et led i det arbejde udsendte jeg sidste år et frihedsbrev til landets kommuner og amter for at sætte gang i en forandringsproces. Det er et brev, som gav 220 breve retur, 2.500 konkrete forslag, hvoraf

mange af dem også har en relevans til det emne, vi diskuterer her i dag. Det gælder f.eks. de forslag, som regeringen har indkommet på folkeskoleområdet. Det skal jeg vende tilbage til.

Se, til det med at være forandringsparat hører jo også, at man skal være parat til at diskutere, hvad der forventes at komme til at præge den fremtidige samfundsudvikling. Det mest oplagte eksempel og nok også det mest omfattende initiativ i retning af at finde det, man kunne kalde den rigtige model, er jo arbejdet i Strukturkommissionen. Nedsættelsen af Strukturkommissionen er jo dybest set baseret på et stort ønske om at bevare en decentral opgaveløsning, at få set kommunestrukturer og opgavefordeling efter i sømmene for at kunne sikre et fortsat centralt Danmark.

Det spørgsmål om struktur kan naturligvis ikke ses isoleret fra spørgsmålet om finansiering; der skal tages stilling til den fremtidige kommunale finansiering, herunder udlignings-spørgsmålene. Jeg ved, der er mange, der afventer svar på de spørgsmål. Regeringen har som bekendt fremlagt en udligningsreform, fase 1, som meget målrettet fører til, at der føres 0,5 mia. kr. til de vanskeligst stillede kommuner. Også her, på den vægt, kan regeringens politik vejes op mod den forrige regerings til denne regerings fordel. Hver gang den gamle regering lagde en halvtreds på bordet til de svagest stillede kommuner, lægger denne regering en hundredkroneseddel på bordet.

Det lokale initiativ og engagement er en meget væsentlig faktor i landdistriktsudviklingen, og det kan jo ikke overraske, at jeg har det synspunkt, at puljer som udgangspunkt ikke er det, der løser problemerne. Men jeg vil dog alligevel gerne her nævne, at vi på mit ressortområde med landdistriktpuljen på forsøgsbasis støtter konkrete og lokalt initierede tiltag, som kan bidrage til en lokal udvikling. Det er et godt eksempel på, at hvis der er gode rammer, er vi også parate med en saltvandsindsprøjtning, så kan der skabes meget lokalt hos dem, der selv kan definere lokalområdets behov.

Foruden at sikre de overordnede rammer har regeringen, som jeg også antydede det i min indledning, taget en række mere specifikke initiativer, som klart forbedrer mulighederne i landdistrikterne. Det er initiativer, som støtter bosætning og økonomisk aktivitet i landdistrikterne, således som det også nævnes i forespørgslen, og hermed også den private service, herunder indkøbsmulighederne.

Når det specifikt handler om bosætning og erhverv, vil jeg bare pege på, at regeringen allerede umiddelbart efter dens tiltræden sidste år gennemførte ændringer i planlovens landzonebestemmelser, der betyder, at både landbrugsbygninger og landbrugsejendomme kan udnyttes bedre, og at reglerne er blevet mere forenkede til gavn for både bosætning og mulighederne for at etablere erhverv. Bl.a. er der åbnet mulighed for at oprette mindre butikker i overflødiggjorte landbrugsbygninger uden landzonetilladelse, der kan indrettes boliger i landbrugsbygninger, der ikke bruges, og der kan laves medhjælperbygninger på større landbrug. Kort sagt en større fleksibilitet i regelsættet op mod det, den gamle regering stod for, som skaber en mulighed for, at der rent faktisk kan laves og etableres et liv i det åbne land.

Dertil kommer jo så, at hele landzoneadministrationen nu er flyttet til primærkommunen, den, der er tættest på, den myndighed, der er tættest på, den myndighed, der også bedst fornemmer, om det er et landdistrikt, der skal beskyttes mod udvikling, som situationen måske kan være visse steder i hovedstadsområdet, eller om det er et landdistrikt, som tværtimod skal have et plangrundlag, der gør det muligt at udvikle sig med nye boliger og med nye arbejdspladser.

I direkte forlængelse af det lægger regeringen i øvrigt op til en mere fleksibel administration af planlovens bestemmelser. Regionplanudvalget vil i maj måned afgive en betænkning om forenkling af regler og muligheder for udvikling i kystnærhedszonen. I den forbindelse vil der bl.a. komme fokus på mulighederne for udvikling af byerne i kystnærhedszonen, herunder også nye muligheder for boliger.

Kl. 14.30

Endvidere har Miljøministeriet og Fødevarerministeriet i fællesskab netop udarbejdet nye retningslinjer for friere adgang til at udlægge jordbrugsparceller i landzonerne. De nye retningslinjer giver landkommunerne bedre muligheder for at tilbyde attraktive arealer til bygning af jordbrugsparceller og bidrager klart til at forbedre mulighederne for bosætning i landdistrikterne.

Lempelserne i planlovens landzonebestemmelser bidrager til at understøtte et varieret og differentieret erhvervsliv i landdistrikterne. Men selv om landdistrikternes erhvervsstruktur i udpræget grad har ændret sig i de seneste årtier, så er erhvervsstrukturen jo fortsat præget af land-

bruget. Også derfor har regeringen igangsat et bredt udvalgsarbejde med henblik på en forenkling og en modernisering af landbrugsloven. Det er et udvalgsarbejde, som vil afsluttes her til sommer.

Hvis man vælger at bosætte sig i et landdistrikt, så har spørgsmålet om tilgængelighed til offentlig service naturligvis også en stor betydning. Her vil jeg gerne pege på, hvordan regeringen både i relation til 1,5 mia. kr. på sundhedsområdet og 0,5 mia. kr. på ældreområdet har skævvredet pengene på en måde, som har gjort, at ikke mindst de vanskeligst stillede regioner og dermed også typisk landdistrikterne har fået en relativt større andel, end man ellers ville få, hvis man brugte de almindelige bloktilskudsnøgler. Det er blot et eksempel på, at denne regering sådan set kerer sig om at skabe et Danmark i balance, ikke bare i smarte overskrifter og puljeordninger, men i reel og hård politik.

Jeg kunne også pege på hele spørgsmålet om skolestruktur, hvor der jo nu er skabt et permanent grundlag for at kunne lave forsøg på skoleområdet, som forener, kan man sige, hensynet til stordrift med hensynet til at opretholde et decentralt skoletilbud. Det er i øvrigt et sæt problemstillinger, som det frihedsbrev, jeg omtalte tidligere, var med til at afdække. En række landkommuner har peget på, at der var brug for at få et mere fleksibelt redskab, lidt flere værktøjer i værktøjskassen for at kunne fastholde et skoletilbud tæt på borgeren eller i det hele taget for at kunne fastholde et offentligt servicetilbud tæt på borgeren.

Der er fire områder, som er særlig interessante for landdistrikterne. Det er for det første biblioteksområdet, hvor der nu bliver mulighed for nye samarbejdsformer mellem folkebibliotek og skolebibliotek, herunder også muligheder for, at et skolebibliotek kan placeres uden for skolens område. For det andet er det udvidede forsøgsordninger om rammer for forsøg med fælles ledelse mellem flere skoler. For det tredje er det nye samdriftsformer mellem skole og daginstitution, sådan at man kan fastholde et decentralt tilbud også der, hvor børnegrundlaget ikke er stort. Og endelig åbnes der op for forsøg med en mere fleksibel tilrettelæggelse af skoledistrikter.

Det er alle sammen fire ting, der bidrager til, at man lokalt får bedre mulighed for at fastholde og udvikle et vitalt serviceområde i de tyndt befolkede områder. Dermed er de fire eksempler her altså også glimrende eksempler på, hvordan regeringen ønsker at fremme en udvikling ved

at fjerne barrierer, ved at skabe muligheder for alle.

Jeg kunne også inden for mit eget område pege på den regelændring, der har fundet sted omkring fritvalgsgrænser på lægeområdet, hvor den gamle 10-km-grænse nu er sprunget. Det giver større valgfrihed for den enkelte, ikke mindst den enkelte i landdistrikterne.

Også på kulturområdet, som jo specifikt nævnes i forespørgslen, er der taget en række initiativer, som understøtter det lokalt forankrede arbejde med kulturmiljøerne i landdistrikterne. F.eks. er museernes rolle som lokale videnscentre blevet styrket. Den lokale forankring er af afgørende betydning for arbejdet med kulturmiljøet i landdistrikterne, som ofte er båret af lokalt engagement og initiativ.

Kl. 14.35

Der er blevet mulighed for samdrift mellem museer, hvilket kan øge den kulturelle aktivitet i området på flere felter, f.eks. filialmuseer eller udvidede undervisningstilbud til skolerne. Endelig ved jeg også, at Kulturministeriet netop nu er ved at undersøge mulighederne for at inddrage kulturmiljøer som en del af de regionale kulturaftaler.

De omtalte initiativer giver alle mere frihed til den enkelte og dermed også muligheder for, at de små samfund og landdistrikterne kan udvikle sig i en positiv retning.

Ikke alle landdistrikter har dog lige gode rammevilkår. En række landdistrikter ligger i regioner, som generelt kæmper med befolknings tilbagegang og faldende beskæftigelse. Derfor vil regeringen holde et vågent øje med netop disse landdistrikter og i øvrigt fortsætte arbejdet med at fjerne de barrierer, der er for udvikling.

Som jeg netop har nævnt, gælder det f.eks. vedrørende en modernisering af landbrugsloven og endnu mere fleksibilitet i miljø- og planlovgivningen.

Så skal vi huske på, at forskellige egne også har forskellige kompetencer, som må udnyttes bedre og dermed bidrage til at skabe bedre betingelser for et erhvervsliv, som passer til området.

Det enkelte område, det enkelte landdistrikt må altid være udgangspunktet, når det handler om udvikling. Det er nødvendigt med det, man kunne kalde en multisektoriel tilgangsvinkel, når det drejer sig om landdistriktsudvikling.

Det er med andre ord ikke et bestemt erhverv eller for den sags skyld et bestemt politikområde, som alene driver udviklingen. Der er mange

aktører, der skal i spil, og der er mange sektorer, der skal bidrage. Det er ikke gjort med de fine overskrifter og puljerne, hvis ikke man har viljen til reelt at sætte handling bag, sådan som denne regering har haft det på en række områder, jeg her har gennemgået.

Så vil jeg gerne afslutningsvis understrege, at landdistrikternes dagsorden er en specifik dagsorden. Den bør derfor ikke forveksles med den regionalpolitiske dagsorden.

Om kort tid præsenterer regeringen den regionalpolitiske redegørelse, den regionale vækststrategi samt landsplanredegørelsen. Her vil fokus være på udkantsområderne og dermed jo altså indirekte også i høj grad på landdistrikterne. Jeg skal ikke foregribe den regionalpolitiske diskussion, men blot nævne, at regeringen er på vej med en række initiativer.

I dag handler det specifikt om landdistrikterne og de særlige rammevilkår, vi byder de danskere, der bor i de tyndtbefolkede områder, og også jeg ser frem til en god debat om det emne.

Forhandling

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal begynde med at sige tak til ministeren for besvarelsen.

Ministeren begyndte jo med et stort tillykke til undertegnede. Der er altid grund til at høre godt efter, når en Venstreminister begynder på den måde, og det gjorde jeg så også. Det store tillykke skulle ses som en genvunden interesse for landdistrikterne.

Så må jeg desværre skuffe ministeren med at sige, at der har ministeren ikke hørt godt nok efter i de tidligere år. Jeg skal undskylde ministeren på den måde, at da var ministeren måske ikke helt så interesseret i landdistrikterne, dengang ministeren ikke var minister, men menigt folketingsmedlem. For havde ministeren nu været mere interesseret i landdistriktsområdet, ville ministeren have vidst, at SF har lavet adskillige gode aftaler med bl.a. Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, dengang der sad en regering af en anden farve.

Altså er det ikke et spørgsmål om en genvunden interesse, men om en interesse, der har været der hele tiden.

Nej, forholdene er i virkeligheden helt anderledes, vil jeg sige til ministeren. Jeg synes, det er tankevækkende, at Venstre og De Konservative var langt mere forstående over for landdistrik-

terne og udkantsregionernes problemer som opposition, end de er som regering.

I de seneste 6-7 år har vi faktisk lavet adskillige gode vedtagelser her i Folketinget, som har pålagt den daværende regering at tage nogle initiativer, som de en gang imellem var enige i, men også nogle gange langtfra var enige i, men som de alligevel syntes, at de blev nødt til at være med til, i hvert fald en del af dem. Men det er åbenbart et overstået kapitel nu, da man selv er kommet til at sidde for bordenden.

Kl. 14.40

Det har vi bl.a. set ved, at man har fjernet en række budgetmidler vedrørende det vedvarende energi-område, hvad der har kostet mange arbejdspladser i udkantsområdet, idet det især er her, at sådanne virksomheder og institutioner er beliggende. Jeg kan bare i den forbindelse henvise til f.eks. Folkecenteret for Vedvarende Energi i Thy.

Nej, tværtimod bør staten gå foran og være med til at skaffe et Danmark i balance. For det første må vi fortsætte og intensivere udflytningen af statslige arbejdspladser til provinsen. Eksempelvis bør en række af de forskningsinstitutioner, der er knyttet til fødevarersektoren, på sigt kunne placeres andre steder end i København. Det må være muligt i endnu større grad og i takt med indførelsen af den nye it-teknologi at placere større eller mindre dele af de videregående uddannelser rundt omkring i landet. Ikke bare for at skabe udvikling og synergi i de mindre samfund, men også for at give landdistrikternes uddannelsesniveau et tiltrængt løft.

Men regeringen og Folketinget har især et ansvar for, at vi giver kommuner og amter i de tyndtbefolkede områder et ordentligt økonomisk råderum. I dag er der adskillige kommuner, som har det meget svært. Jeg skal medgive, at regeringen har hævet puljen, som gives til de allersvageste kommuner, men sagen er vel, at der måske er op imod 70-80 kommuner, som står i en fuldstændig håbløs situation, fordi man ikke kender det økonomiske råderum i fremtiden.

Jeg vil godt fremhæve her, at det, ikke mindst når man tænker på eksempelvis en kommune som Nakskov, som får 43 pct. af sin finansiering via tilskud til udligningsordningerne, er en skandale, at regeringen kunne løbe fra sit løfte om en reform af tilskuds- og udligningssystemet.

Så jeg håber, at Kommunaludvalgets studietur til Vestlolland i slutningen af den her måned

kan få skæl til at falde fra regeringsflertallets øjne, så det kan se, hvad der er af problemer. Det er da utroligt, at skabelsen af op imod 1.000 arbejdspladser i området i virkeligheden giver færre tilskud og bidrag fra udligningsordningerne, således at serviceniveauet, som i forvejen er lavt, skal skæres endnu mere.

Når vi ser på amterne i de typiske udkantsområder, gælder det også, at der er kolossalt store problemer, og her vil en sammenlægning af sådanne amter altså ikke give nogen løsning på problemet.

Min tid er ved at være udløbet i første omgang, så jeg skal afslutningsvis på vegne af SF, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget understreger vigtigheden af, at der skabes arbejdspladser og udvikling i alle områder af Danmark. Derfor skal arbejdet med udflytning og oprettelse af relevante statslige arbejdspladser fortsættes og intensiveres, som vedtaget af et enig Folketing den 23. februar 2001.

Der skal fokuseres mere på videns- og erhvervspolitiske strategier og udvikling i regionerne i et samspil mellem kommuner, amter og stat med henblik på at sikre en selv bærende regional udvikling.

Der skal derudover sikres statslig medfinansiering af godkendte projekter i det jysk-fynske samarbejde og tilsvarende projekter i Storstrøms og Vestsjællands Amter samt på Bornholm i finanslov 2004, ligesom statslig medfinansiering af strukturprojekterne under EU's landdistriktsprogram genindføres.

Regeringen pålægges inden udgangen af 2003 at udarbejde en redegørelse til Folketinget, der analyserer konsekvenserne af udviklingen af detailhandelens betydning for indkøbsmulighederne og livet i landdistrikterne og de mindre bysamfund.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 84).

Kl. 14.45

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg må som indenrigsministeren ønske hr. Touborg velkommen tilbage i flokken. For vi kan jo undre os, når vi ved, at vi havde en ret stor debat om planloven for ikke så lang tid siden, for der var, så vidt jeg erindrer, SF indædt imod, at den skulle ændres, så der skulle gives mulighed for bl.a. at bygge medarbejderboliger på landet.

Man kan også stille sig det spørgsmål, om det er rigtigt at fortsætte i det spor, SF gerne vil køre i. At statslige arbejdspladser flyttes ud, det er for mig regionalpolitik, hvis det skulle ske.

Er det ikke meget bedre, at vi sørger for nogle forenklinger, som giver mulighed for, at disse mennesker, som frivilligt har valgt gerne at ville bo derude, kan operere derude? Det er f.eks. de små idrætsforeninger – pølsecirkulæret bliver vel også afskaffet. Vi kan vel ikke give for meget plads til de ildsjæle, som vi ikke har for mange af derude, give dem råderum, give dem albuenum. Det er jo ikke det, SF hidtil har villet. Hvad nyt er der i grunden i SF's klagesang her? Sagt til hr. Kristen Touborg: Lad os få nogle nye ideer på bordet, som giver råderum til de enkelte og til ildsjælene på landet.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg har lidt svært ved at forstå, hvordan det ene skulle udelukke det andet.

Det lyder jo vældig flot, når hr. Jens Kirk siger: Lad os nu give plads til ildsjælene, lad os nu sørge for, at det frie initiativ kan blomstre. Det er jeg meget, meget enig i, men det hindrer da sådan set ikke, at man også fra statens side kunne hjælpe lidt til. Det hindrer sådan set ikke, at man kunne oprette nogle statslige arbejdspladser. Jeg kan sådan set ikke se, at der er nogen som helst uenighed i den del. Selv om ildsjælene kan være der, er det da fint at få nogle statslige tiltag.

Så vil jeg gerne sige om hr. Jens Kirks spørgsmål vedrørende planloven: Det er indlysende sådan, at man må se på nogle helheder, og hvor man synes, at en administrativ enhed skal placeres. Der mener vi i SF, at planloven ligger bedre i amterne, sådan som de er administreret i øjeblikket, for der kan være kommuner, som er så små, at de vil kunne blive påvirket ret voldsomt af, at der er én stor virksomhed beliggende netop i deres kommune.

Det er nogle af de ulemper, der er ved at have helt små kommuner, men det er der så til gengæld nogle andre fordele ved. Derfor mener vi,

at det er godt at opretholde amterne til at varetage bl.a. den form for opgaver.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jamen jeg troede, vi i grunden snart kunne blive enige med SF og hr. Touborg om, at det jo ikke er tilskud eller puljer, der skal redde landdistrikterne; det er råderum, det er forenklinger; det er plads til forskellighed. Det er jo det, denne regering prøver på.

Jeg skal ikke remse op, hvilke puljer der er til rådighed her, for det regner jeg med at Venstres ordfører kommer ind på, når den tid kommer. Men med den begrundelse, som hr. Touborg kom med for at stemme imod ændring af planloven, synes jeg, vi er kommet lidt langt ud. For det er dog i kommunerne, man har kendskab til de enkelte områder meget mere end i amterne. Man ved, hvad der trykker, og hvad der måske skulle være på plads i den kommune. Men sådan fortolker vi så meget. Sådan forstår jeg hr. Touborg.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg havde faktisk ikke regnet med at skulle op og sige noget til hr. Touborg, men det, der bragte mig herop, var sådan set noget, der stødte mit sind og sjæl lidt. Det var hr. Touborgs nedgøring af de små kommuner, nemlig at de ikke skulle være i stand til at administrere land- og byzonekompetencen. Hvorfor skulle de dog ikke være det?

Hr. Touborg mener nærmest med det, han sagde, at det var, fordi de byråd eller kommunalbestyrelser var for tæt på borgerne. Man kunne let blive påvirket. Hvad bliver man påvirket af? Man sidder som ansvarligt medlem af en kommunalbestyrelse. Hvad enten det er en kommune på 6.000 indbyggere eller på 60.000, så går jeg ud fra, at man har vurderet de sager på fuldstændig samme vis som ellers.

Ved at zonekompetencerne var i amterne, ser man mange gange, at amtsrådet uddelegerer kompetencen til nogle embedsfolk, der er stik imod alting. Derfor skal hr. Touborg i dag glæde sig over, at den land- og byzonekompetence i meget høj grad er udlagt til de enkelte kommuner.

Vis dog tillid til det kommunale selvstyre; vil jeg sige til hr. Touborg. Jeg håber, det var en fortællelse, og jeg håber, at den selvfølgelig kan trækkes tilbage heroppefra.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Hr. Jens Kirk bliver ved med at snakke om, at det jo ikke er tilskud, det her handler om, men det er råderum. Det lyder meget flot. Der er bare det at sige til det, at vi ikke kan nøjes med de fine ord og skåltalerne.

Jeg vil godt give et klart eksempel på, hvor råderummet ikke er til stede, fordi tilskuddet er taget væk. Det var jeg inde på i min ordførertale. Hvis man ser på Folkecenter for Vedvarende Energi, så har man haft en institution, hvor der har været ansat mellem 10 og 20 mennesker. Det var altså arbejdspladser ude i lokalområdet.

Det er altså ikke nok at sige, at der skal være råderum. Der skal altså også nogle midler til. Det er altså ikke nok, at regeringen bare henholder sig til det frie initiativ og råderummet, for der skal lidt mere til. Jeg tror ikke, at de i Thy synes, at Venstres råderum er tilstrækkeligt til at opretholde institutionen, som de har haft stor fornøjelse af i en hel del år.

Hr. Poul Nødgaard siger, at jeg er kommet til at genere hans sjæl. Jeg er selvfølgelig ked af, hvis sjælefreden har taget skade, men det må jeg se om jeg kan leve med. Jeg mener ikke, at jeg nedgjorde nogen kommuner overhovedet. Jeg sagde, hvilket er min opfattelse, at det i de små kommuner, hvor der ligger store virksomheder, kan være vanskeligt for det kommunale selvstyre at stå distancen.

Jeg ved, at hr. Poul Nødgaard har haft en del med kommuner at gøre på embedsmandssiden, så det må vel være sådan, at hr. Poul Nødgaard mener, at embedsmændene i kommunerne er så meget bedre og så meget mere seriøse end i amterne, siden det er sådan, at dér gør det ikke noget. Jeg har været i en kommunalbestyrelse i 17 år, og jeg mener såmænd ikke, der er den helt store forskel på, hvordan embedsmænd opfører sig.

Men det, jeg gerne vil præcisere, er, at de små kommuner kan have problemer med at stå distancen, det, der egentlig burde være og er deres overordnede holdning til tingene. Det er indlysende, at sådan er det, og den holdning vil jeg gerne stå ved.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Man må jo sige, at for SF er kontrol godt, men dobbeltkontrol er endnu bedre. Jeg vil gerne spørge hr. Touborg en gang mere: Er det de statslige arbejdspladser som sådan, der skal redde landdistrikterne? De skal vel også udfylde noget. Det er vel mere det, at vi giver nogle muligheder derude for private initiativtagere, så de virkelig kan gå i gang.

Der kunne det måske være en kæmpe fordel, om de enkelte kommuner måske endda kunne klare de forskellige sager lidt forskelligt. Det kunne jo være en kæmpe fordel, men det er måske ikke hr. Touborgs opfattelse af tingene: Det er puljer og statslige arbejdspladser, der skal redde dem, og det er ikke det frie initiativ, der skal have muligheder.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Når hr. Jens Kirk siger, at det åbenbart er SF's opfattelse, at kontrol er godt, men dobbeltkontrol er bedre, så kan jeg meddele hr. Jens Kirk, at det er forkert. Men jeg har den opfattelse, at kontrol er nødvendig, og det er sådan set en helt anden sag.

Kl. 14.55

Så spørger hr. Jens Kirk: Er det de statslige arbejdspladser, der skal redde udkantsområderne og landdistrikterne?

Hvis hr. Jens Kirk havde lyttet efter i min ordførertale, ville hr. Jens Kirk ikke have haft behov for at stille spørgsmålet. For i min ordførertale sagde jeg faktisk, at det jo ikke er et spørgsmål om, at det er det, der skal redde områderne, men at det er det, der skal være med til at give et løft til områderne, sådan at andre initiativer kan komme op i gear og komme på et højere niveau.

Det er det, jeg mener med, at det er vigtigt, at man ikke nedlægger, for det er jo en del af det. En ting er, at vi flytter statslige arbejdspladser ud. Der vil jeg sige, at det specielt er nye statslige arbejdspladser, vi tænker på. Men der vil også være det, som overlægninger vil kunne gøre. Men det er jo én ting.

Men det er sådan set endnu værre, at man nedlægger en række statslige arbejdspladser, og at man ikke får noget i stedet dér. Derfor er det nødvendigt, at man også kigger på de områder.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Marianne Pedersen som ordfører.

Marianne Pedersen (V):

For Venstre er det af overordentlig stor betydning, at vi har en afbalanceret udvikling i Danmark. Det har overordentlig stor betydning, at mindre samfund og landdistrikter har ramme- og vækstbetingelser, således at bosætningen og erhvervsmulighederne har optimale vilkår for at udvikle sig. Det er nødvendigt med et vist befolkningsgrundlag i yderområderne, således at der fortsat er basis for en bæredygtig offentlig og privat service.

Det er derfor et problem, at der i nogle landdistrikter er en befolkningsstilbagegang og en faldende beskæftigelse. Disse områder kræver en særlig fokus, og en lovgivning må indrettes, så der ikke er hindringer for vækst og udfoldelse i disse områder. Når man vælger at bo på landet, har man som borger også brug for børnepasning, folkeskole og for indkøbsmuligheder. Derfor hilser Venstre de nye lovforslag velkommen, der fremmer vækst og fjerner hindringer i form af bureaukratiske regler.

En af de positive lovændringer er planlovens landzonebestemmelser, der er overgået til kommunerne og dermed lagt ud til beslutning tættere på borgerne, så de giver større frihedsgrader i forhold til bolig og erhverv.

Ledige og overflødige landbrugsbygninger kan nu ud over håndværks- og industrivirksomhed, lager- eller kontorformål yderligere og endda uden landzonetilladelse bruges til mindre butikker, gårdbutikker og til boligformål.

Ligeledes vil jeg nævne den nye aftale på folkeskoleområdet med udviklingsprogrammet »En skole i bevægelse«, hvor der er særlig fokus på de lokale løsningsmuligheder. Det er her relevant at nævne, at der gives muligheder for forsøg med fælles ledelse for flere skoler og eventuelt fælles skolebestyrelser. Ligeledes gives der også mulighed for samdrift mellem skole og dagtilbud, også her med mulighed for fælles ledelse og fælles bestyrelse.

Som noget nyt vil kommunernes bibliotekstilbud fremover kunne drives som et samarbejde mellem et skolebibliotek og et folkebibliotek.

Disse muligheder vil være med til at bevare den lille skole i et lokalområde, og netop skolen er den centrale institution og et kulturelt samlingspunkt i mange landdistrikter.

På det kulturelle område hilser Venstre velkommen, at regeringen arbejder med de regionale kulturaftaler, og at der er oprettet en provinspulje på 80 mio. kr. over 4 år til kulturelle aktiviteter i provinsen.

Den turismepolitiske handlingsplan udøves af mange aktører på såvel nationalt, regionalt som lokalt plan. Formålet er her at fremme en samordnet udviklingsindsats inden for prioriterede områder for at nå en større effekt.

Ud over midlerne i handlingsplanen til turisme har regeringen afsat 10 mio. kr. i 2003. Det er en særlig pulje målrettet udvikling og markedsføring af kyst- og aktivferie i geografiske områder.

Venstre, Danmarks liberale parti, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti vil gerne fremsætte følgende:

Kl. 15.00

Forslag til vedtagelse

»Folketinget anerkender, at vilkårene for aktiviteter i landdistrikterne er forbedret, idet ændringer i lovgivningen har styrket mulighederne for bosætning og erhverv.

Folketinget noterer sig dog, at der er landdistrikter, især i udkantsområder, som oplever en befolkningstilbagegang. Andre landdistrikter oplever befolkningsmæssig fremgang. Der er derfor behov for at kortlægge udviklingen i forskellige typer af landdistrikter med henblik på at belyse årsager til forskellige vækstforløb.

Folketinget opfordrer på den baggrund regeringen til fortsat at arbejde med landdistrikternes vilkår og i den kommende landdistriktsredegørelse, der senest fremlægges i folketings-samlingen 2004-05, at redegøre for udviklingen i forskellige typer af landdistrikter samt for, hvilke initiativer denne udvikling eventuelt giver anledning til.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 85).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se *ovenfor*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kunne forstå på Venstres ordfører, at noget af det, Venstre mener skal være med til at udvikle landdistrikterne, er turisme, og det er selvfølgelig også fint nok, men det afgørende erhverv i landdistrikterne burde vel være landbrug og fødevarereproduktion.

Tidligere har der jo været mange arbejdspladser rundt om i landdistrikterne i forbindelse

med fødevarereproduktionen. Der har været mange mejerier, slagterier osv., men på grund af den store monopolisering, der er sket inden for fødevarereindustrien, er der nedlagt et utal af mejerier og slagterier, og det er nærmest umuligt for andre at starte ny virksomhed op, fordi der ikke bliver lagt nogen begrænsninger for de store monopoler.

Vil Venstre være med til at sikre, at der kan komme en reel konkurrence, så vi igen kan få lokal fødevarereproduktion og kan få nogle bedre fødevarer?

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Fru Marianne Pedersen sagde, at hun glædede sig over de positive lovændringer, og det kan vi naturligvis også gøre hos os. Her tænker jeg specielt på de positive lovændringer i forbindelse med måden, man organiserer skole, SFO og børnehaver på. Jeg hilser det meget velkommen.

Men betyder det så, at man vil gå et skridt videre og også lade de lovændringer gælde de frie skoler, som de seneste år jo har arbejdet meget for at få organisationerne adskilt, så børnehaver, SFO og skole som følge af Tvindloven har forskellig ledelse? Og vil man nu så også arbejde på, at det kan samles under samme ledelse og samme organisation?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det lød jo helt rørende, hvad vi her fik præsenteret af Venstres ordfører. Jeg vil godt give et billede af, hvordan virkelighedens verden ser ud.

I det område, som har været nævnt et par gange her, Thy, er vi i den situation, at det ser ud til, at det samarbejde, der har været omkring landdistrikterne, Sydthy Kommune, Morsø Kommune, ikke kan holde. På grund af regeringens skattestop har amterne fundet det betimeligt, at man sådan set ikke kan støtte færgedriften i disse områder. Det er jo en konsekvens, som kommer til at ramme regeringen og dermed Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti forstået på den måde, at man sådan set bare flytter rundt med disse udgifter.

Det, det kommer til at gå ud over, er landdistrikterne, og derfor vil jeg gerne spørge Venstre: Er Venstre interesseret i, som vi har hørt tidligere, da Venstre var i opposition, at gå ind i færgedriften omkring Limfjorden?

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Først vil jeg sige til fru Line Barfod med hensyn til at fjerne monopolerne, at jeg erindrer, at det var den tidligere regering, der i 2001 i en runde gav en del tilskud til netop de store virksomheder, som jeg ikke behøver nævne navne på. Det var så meningen, at man i anden runde skulle se på, om der var andre, der skulle have del i midlerne.

Men fordi de første midler var delt ud på en meget uheldig måde, blev der ikke en anden runde i denne her sammenhæng. Jeg er ganske overbevist om, at jeg har læst et notat om det område. Så der har man vel lært det af erfaringen, at de midler, der deles ud, skal deles ud med stor omtanke. Det vil ikke gavne yderdistrikterne i alle tilfælde og i alle sammenhænge.

Til hr. Mogens Nørgård Pedersen vil jeg gerne sige med hensyn til de frie skoler, at jeg ikke er klar over, om lovgivningen vil komme til at omhandle dem, men er det ikke tilfældet, så er det noget, man må se på, og så er det noget, man må dyrke, for der bør jo være ens lovgivning for samme områder her i det danske landskab.

Til hr. Ole Vagn Christensen vil jeg sige: Med hensyn til virkelighedens verden er det jo et spørgsmål om, hvilken verden man befinder sig i. Jeg forventer, at det er den samme verden, vi taler om her. Jeg synes, det er meget ærgerligt, at amterne har prioriteret anderledes, end de kunne have gjort, hvad angår nogle færgeruter. Der er ikke noget, der forhindrer amterne i at fortsætte samarbejdet og prioritere netop tilskuddet til færgedriften vældig højt. Det var det ene.

Det andet var, at man kunne måske anbefale de samme amter at prøve at udlicitere ruten for at se, om arbejdet kunne gøres lige så hensigtsmæssigt, men måske til en billigere penge.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg vil gerne spørge fru Marianne Pedersen, om fru Marianne Pedersen synes, det er noget at stå heroppe og prale af en politik, ifølge hvilken regeringen har tilført turistindustrien 10 mio. kr., der så kan søges om, når man i samme åndedrag har fjernet 20 mio. kr. fra provinsen og givet København 3,5 mio. kr. Der er altså en manko på 10 mio. kr., og så skal man søge om det.

Jeg synes også, det er underligt, at fru Marianne Pedersen nu står på talerstolen og synes, at amterne godt kan give tilskud til forskellige ting, når vi her i Folketinget fjerner tilskuddene.

Der er altså ikke så mange penge mere, hverken i amter eller kommuner, at man har råd til at give både med højre og venstre hånd. Kunne de give med højre hånd, og vi kunne give med venstre hånd, så var der noget at dele.

Som det ser ud i dag – og det vil jeg gerne have fru Marianne Pedersen til at kommentere – så mister Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi og Foulum Forsøgscenter det forskningsmiljø, man har. Synes fru Marianne Pedersen, det er rimeligt, at de områder, der i forvejen har det svært, er dem, der mister?

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Jeg er sådan set enig i betragtningerne omkring udflytning af statslige arbejdspladser om, at den hellige grav dermed ikke er vel forvaret i landdistriktssområderne, men jeg har alligevel lyst til at tage fat i en ting, for der foreligger et referat fra landdistriktskonferencen i marts, som jeg har fået fat i fra Landsforeningen af Landsbysamfund, hvori der er refereret til indenrigs- og sundhedsministerens tale, og hvor der om statslige arbejdspladser blev sagt: Glem udflytningen af statslige arbejdspladser, også de nye. Der er ikke penge til det, og det har ingen virkning.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge Venstres ordfører, om det virkelig er den holdning, man har, at udflytning af statslige arbejdspladser ikke har nogen værdi overhovedet i forhold til udviklingen i landdistrikterne.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er enig med Venstres ordfører i, at det er absurd, at størstedelen af de EU-midler, der skulle gå til små mejerier, gik til Arla.

Men det, jeg sådan set spurgte om, var, om Venstre ville gøre noget for at begrænse monopolerne, gøre noget for at sikre, at folk, der ønsker at bevare deres mejeri eller slagteri eller ønsker at oprette et nyt lokalt mejeri og slagteri, både for at få lokale arbejdspladser og for at sikre en bedre kvalitet i vores fødevarerproduktion, får en reel mulighed for det og dermed mulighed for at fjerne den monopolstilling, som de store monopoler har, f.eks. fjerne Arlas ret til at kræve store bøder af mælkeproducenterne, hvis de flytter til et andet mejeri, fjerne Arlas mulighed for at diktere, hvilke produkter der skal sælges i detailhandelen.

Vil Venstre være med til at gribe ind over for det, så der bliver reel konkurrence på fødevarerproduktionen?

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Jeg er nødt til at sige til hr. Arne Toft, at jeg ikke er klar over, hvor længe man har givet et tilskud til vedvarende energi i Foulum og til det forskningsmiljø, der ligger dér, men jeg kan forestille mig, at det er i et antal år, og så er det jo et spørgsmål, om man kan have en organisation, der skal vedblive med at have statsligt tilskud, og som ikke kan klare sig alene. Men jeg må nok blive svar skyldig med henblik på en yderligere uddybning af området.

Så vil jeg sige med hensyn til udflytning af statslige arbejdspladser og den eventuelle udtalelse, ministeren skulle være kommet med på landdistrikternes konference, at Venstre jo flere gange, også herfra, har sagt: Statslige arbejdspladser er meget vanskelige at flytte ud. Vi har forsøgt, men det har været med begrænset succes.

Regionale udkantsområder og landkommunerne skal ikke vente på, at de får vækst med baggrund i, at der bliver udflyttet nogle arbejdspladser. For øvrigt bliver de statslige arbejdspladser jo generelt droslet ned, fordi vi prøver at effektivisere og lægge udvikling ud til andre områder i kommunerne og i amterne til de områder, der er mere nødvendige i tiden, såsom pleje osv. osv.

Så holdningen i forhold til udflytningen af statslige arbejdspladser er, at man skal drosle forventningerne ned i udkantsområderne. Det er ikke det, der vil redde udkantsområderne, det er andre ting.

Derfor: Hvis og når vi skal oprette statslige arbejdspladser, er det relevant, at vi ser på områderne, som vi har gjort med hensyn til Sikringsstyrelsen, der er flyttet til Esbjerg, som vi har gjort i forbindelse med et kontrolorgan omkring sociale tiltag, der kommer til at ligge i Odense.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg har to spørgsmål til Venstres ordfører. Nu siger Venstres ordfører for det første, at man skal drosle det med de statslige arbejdspladser ned. Betyder det så, at Venstre nu ikke længere står ved det forslag, vi vedtog i 2001 omkring statslige arbejdspladser? Det vil jeg gerne have et me-

get klart svar på: Står I ved vedtagelsen, eller står I ikke ved vedtagelsen?

For det andet vil jeg bare konstatere, at det er svært at holde regionalpolitiske redegørelser og landdistriktsredegørelser ude fra hinanden, så det vil jeg også undlade at gøre. Jeg vil godt spørge Venstres ordfører:

Når ministeren på Indenrigsministeriets konference om landdistrikter sagde, at den regionalpolitiske redegørelse ville komme i løbet af ganske kort tid, og da man nu stadig væk siger, at den kommer om ganske kort tid, hvad er så problemet? Kunne vi ikke få oplyst, hvorpå det beror, at ministeren faktisk har brudt et løfte om, at denne redegørelse skulle komme først i marts måned, og at den ikke er kommet endnu?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Det er spørgsmål til Venstres ordfører i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hykleriet kender jo ingen grænser. Der blev talt om i både ministerens indlæg og også i fru Marianne Pedersens indlæg, at tilskud jo ikke er vejen. Men det, jeg her fik at vide som svar på mit spørgsmål om færgerne i Limfjorden, var, at amterne selvfølgelig kunne give tilskud, hvis de ville, og at det var en god idé for at opretholde færgedriften.

Men det var faktisk ikke det, mit spørgsmål det gik ud på. Det gik ud på, om man stadig har den holdning i Venstre, at Venstre igennem Folketinget skal være med til at støtte op omkring færgedriften i Limfjorden. Sådan lød det, da Venstre var i opposition, og jeg går ud fra, at vi kan få et svar på, om man også er interesseret i på den her måde at være med til at styrke landdistrikterne.

Kl. 15.15

Derudover er der jo en lang række områder, som regeringen og Venstre dermed har medvirket til er blevet nedlagt. Nu fik vi også at vide i svaret til hr. Arne Toft, at man sandelig ikke havde nogen formodning om, hvad det nu var, der var sket. Det var noget, der var foregået i en årække, og dermed skulle man selv være i stand til at kunne håndtere det.

Jeg synes, det er et ringe beslutningsgrundlag, hvis ikke man er i stand til at kunne svare på, hvorfor man har gjort tingene.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Vi har fra talerstolen hørt om alle de ting, regeringen har gjort for at skabe bedre mulighed for at etablere sig og bosætte sig i landdistrikterne. De ting, man har gjort, er ikke noget, der har kostet penge, men som hr. Jens Kirk også sagde i sit indlæg fra talerstolen, så skal vi gøre noget for ildsjælene, de koster ingenting.

Jeg vil godt stille et spørgsmål til fru Marianne Pedersen: Noget af det, der kunne afhjælpe nogle problemer for de mennesker, der bor på landet, var den pulje, der var afsat til kollektiv trafik i tyndtbefolkede områder, og hvorfor har man så afskaffet den? Hvorfor afskaffer man noget, der kan være med til at hjælpe folk, der bor langt fra en by, til at komme lidt billigere af sted? Det kunne måske også bevirke, at nogle bosatte sig der.

Så regner jeg med, at jeg får svar på mit spørgsmål om turismen i den her omgang.

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Det har netop her i påsken været fremme i pressen, at det danske turisterhverv ikke havde det særlig hensigtsmæssigt. Erhvervet havde ikke fået udbytte af de mange penge, den tidligere regering og vi sidste år gav i tilskud til markedsføring osv. Den nuværende regering har så udarbejdet en handleplan og ændret tilskuddet til 45 mio. kr. over de næste 3 år. Tilskuddet ligger i ét bestemt område, som samtlige aktører inden for turisme kan gå hen og søge ind på.

Når man har lavet den nye handleplan, skyldes det, at man vil samordne udviklingsindsatsen, således at der bliver en større synergieffekt i markedsføringen. Forskningsresultater viser nemlig, at det nok ville være mere hensigtsmæssigt end de tiltag, man har gjort tidligere, som jo altså ikke har virket efter hensigten. Derudover har regeringen i 2003 afsat en 10 mio. kr.-pulje til støtte for turisme i form af kystferie og ferie i yderområderne her i Danmark. Så jeg tror nok, at med hensyn til turismen er der ikke nogen problemer med det, vi har gjort som regering. Det kan kun gå fremad i forhold til tidligere.

Med hensyn til fru Line Barfods spørgsmål vil jeg sige, at fødevarerministeren har lovet at komme med en rapport her i midten af dette år, der vil belyse, hvordan man kan fremme fødevarerudbuddet, også det økologiske fødevarerudbud. Rapporten vil også belyse, hvordan man

kan sætte fokus på det at få gode, alsidige fødevarer, som også bliver forarbejdet i regionerne.

Med hensyn til, hvornår den regionalpolitiske redegørelse foreligger, ved jeg, at den er på trapperne. Jeg kan ikke se, der er noget problem i, om en sådan redegørelse kommer en måned før eller senere. Det vigtigste er vel, at der kommer en regionalpolitisk redegørelse, der er værd at tage fat i.

Igen synes jeg, at det er en urimelig diskussion, man har her omkring de statslige arbejdspladser. Den tidligere regering, støttet af SF, var jo ikke særlig god til at udflytte statslige arbejdspladser, så hvorfor skal denne regering klandres for det gang på gang? Vi er dog ærlige og siger, at man ikke skal forvente, at det kan redde yderområderne.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Marianne Pedersen svarer ikke på mine spørgsmål, så nu tror jeg, jeg vil prøve at gøre det mere konkret.

For det første: Mener Venstre stadig, at landbrugsproduktion skal være en væsentlig del af erhvervet i landdistrikterne, og at det er det, man i høj grad skal satse på i forbindelse med udvikling i landdistrikterne?

For det andet om man som følge af det også ønsker, at der skal være en lokal produktion af fødevarer, altså lokale mejerier, slagterier osv.?

Og for det tredje: Om man så for at sikre, at det er muligt, vil være med til at gribe ind over for monopolerne, så man kan få reel konkurrence på fødevarerproduktionen?

Kl. 15.20

Jeg taler ikke om en redegørelse fra fødevarerministeren, hvor man kommer med lidt snak om, hvad man kan gøre for at få bedre økologiske fødevarer. Jeg snakker om, hvorvidt Venstre politisk vil være med til at gribe ind over for de store fødevarermonopoler, så der kommer reel konkurrence, og så man får mulighed for lokalt at etablere mejerier. Så kunne man f.eks. undgå som i dag at se, at Arla sender den økologiske mælk, der bliver produceret på Sjælland, over Storebæltsbroen og tilbage igen, fordi de lokale mejerier på Sjælland ikke kan få lov til at købe mælken og producere den.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg vil godt igen spørge fru Marianne Pedersen, om fru Marianne Pedersen tror, at det gavner

landdistrikterne, at man afskaffer puljen til kollektiv trafik i tyndt befolkede områder.

Jeg vil også godt spørge fru Marianne Pedersen om noget andet: Når nu alt det gode, man har gjort fra regeringens side med hensyn til mulighederne for bosætning og erhverv, har været der et stykke tid, vil man så prøve at undersøge, om der virkelig er sket noget? Det er godt nok, at man skaber nogle muligheder, men når ikke der følger penge med, så har kommunerne og amterne altså ikke de midler, der skal til for at gøre det, for ildsjælene er der ikke.

Jeg kommer selv, hvor der er mange landbrug, og hvis der ikke er bylandmænd med penge, der går ind og gør noget ved dem, så står de der, og så er det sociale klienter, der bor i dem.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg er enig i, at det kniber utroligt med at få svar fra Venstres ordfører, så jeg er nødt til at gentage spørgsmålet om den regionalpolitiske redegørelse. Når ministeren først i marts måned siger, at den er lige på trapperne, er det så ikke et problem, at den halvanden måned efter stadig ikke er kommet? Så spørger jeg bare Venstres ordfører: Hvorpå beror det, hvorfor er den ikke kommet endnu, er der problemer? Det kunne Venstres ordfører sådan set bare svare på.

Og vedrørende de statslige arbejdspladser er jeg ret forundret over, at Venstres ordfører siger, at det jo var noget, SF og den tidligere regering lavede, og vi skal vel ikke klandres for det, de lavede. Vi er mere ærlige, og vi siger tingene, som de er.

Jeg skal medgive, at fru Marianne Pedersen ikke var i Folketinget på det tidspunkt, men det var måske rimeligt lige at undersøge, hvad det var, Venstre vedtog. I realiteten var det jo sådan, at SF sammen med den øvrige opposition mere eller mindre tvang regeringen til at sige ja til det her. Det var altså i høj grad Venstre, der var med til, at det med de statslige arbejdspladser skulle fremmes.

Derfor er spørgsmålet stadig væk: Står Venstre ved den vedtagelse, eller har Venstre også fortrudt det?

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Jeg beklager, at jeg ikke har nået at svare på det hele, men knappen her har det med at lyse rødt med jævne mellemrum.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Med passende mellemrum.

Marianne Pedersen (V):

Med passende mellemrum, undskyld.

Med hensyn til den regionalpolitiske redegørelse er jeg jo nødt til at sige, at den er på trapperne. Det er selvfølgelig spørgsmålet, hvor mange trapper der er i denne her sammenhæng, men redegørelsen vil blive koordineret med Økonomi- og Erhvervsministeriets vækststrategi, og det er vel nok værd at vente på, så man får et bredt grundlag at kunne debattere ud fra.

Med hensyn til puljen til den kollektive trafik, der er fjernet, er jeg ikke sikker på, at det er yderområderne, der har haft størst glæde af den trafikpulje. Det har nok nærmere været de større byer, og det, det handler om her i den debat, vi har i dag om landdistrikterne, er jo de virkelige yderområder, altså randområderne, udkantsområderne, landkommunerne. Spørgsmålet er, hvor mange busser der har kørt rundt der tidligere, og hvor mange der kører rundt i dag. Jeg ved i hvert fald, at det har givet anledning til, at mange amter har lavet nogle andre busordninger, telebusordninger, som fungerer lige så godt og ikke er særlig meget dyrere.

Så med hensyn til muligheden for bosætning og erhverv i landdistrikterne. Jamen jeg er da ganske sikker på, at de tiltag, der er sket fra regeringens side, eksempelvis med landzonebestemmelserne, vil gøre, at der vil blive større bevågenhed over for de muligheder, der fremover findes i områderne. Men jeg synes da også, at det vil være interessant, og det er også det, vi siger i vores forslag til vedtagelse, at få at vide, hvordan det er sket, og hvad vi yderligere kan gøre for at styrke bosætning i de udkantsområder, hvor der er størst fraflytning, og hvor der er færre borgere, end der har været tidligere. Af forskellige årsager vil vi gerne gøre det.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg må tage tavsheden fra Venstres side om det at støtte op om færgerne i Limfjorden som tegn på, at det er, fordi virkelighedens verden har ramt Venstres ordfører fru Marianne Pedersen, således at man ikke har fundet anledning til at give svar på dette spørgsmål.

Det andet spørgsmål, jeg har rejst, har været omkring det, der er foregået i yderområderne – og her i særdeleshed i landdistrikterne – med

nedlæggelse af en række statslige institutioner, samt det, der har været i forbindelse med energicenteret i Sydthy. Det må konstateres ud fra det, vi her har hørt, at man sådan set ikke ved, hvorfor man har gjort det.

Jeg kan sige, at begrundelsen, efter hvad vi kan se ud fra den tidligere debat, er rene og skære besparelser, og dvs. udsultning af landdistrikterne.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Desværre snakker Venstres ordfører stadig væk udenom og svarer ikke på det, der bliver spurgt om. Jeg må så for tredje gang spørge: Har Venstre fortrudt eller har Venstre ikke fortrudt den vedtagelse fra 2001 omkring de statslige arbejdspladser? Det burde være muligt at svare på det.

Vedrørende den kollektive trafik er jeg nødt til at sige til fru Marianne Pedersen, at det dog er en fantastisk argumentation, når man siger, at når der er skåret ned på den kollektive trafik, så er det nok ikke gået mest ud over landområderne, landdistrikterne.

Det kan godt være, at det også er gået ud over andre områder, men sagen er jo, at når man skærer ned på den måde, som regeringen har gjort, så stiger billetpriserne altså mellem 10 og 20 pct. rundt omkring i udkantsområderne. Så tror jeg sådan set, at man i udkantsområderne er forholdsvis ligeglad med, om det er gået mere eller mindre galt. Resultatet er, at vi har fået billetpriser, der er 10-20 pct. højere, end de var før. Tror Venstre så ikke, at det er til skade for den kollektive trafik i udkantsområderne?

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Ja, man skal være stokdøv for ikke at kunne høre Socialdemokratiets frustrationer med hensyn til landdistriktvilkårene. Hvad gjorde Socialdemokratiet, da de sad på flertallet? Hvad var det for statslige arbejdspladser, Socialdemokratiet flyttede ud til områderne?

Hvad har vi gjort som regering? Vi er kommet med en række tiltag, der skulle gøre rammebetingelserne bedre for erhvervene, også i yderområderne, også regionalt. Vi har gjort en række tiltag, som skulle gøre det nemmere at bosætte sig i områderne.

Socialdemokratiet har en meget dårlig sag, når de herfra står og klandrer den nuværende regering, der som de første har gjort nogle tiltag for at lette vilkårene for befolkningen generelt i

Danmark og dermed også for befolkningen i landdistrikterne og i yderområderne.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Arne Toft som ordfører.

Arne Toft (S):

Først og fremmest vil jeg gerne sige tak til SF; debatten her er nødvendig.

Socialdemokratiet ønsker en udvikling, der også tilgodeser de særlige behov, der er i landdistrikterne, så vi kan få en mere afbalanceret udvikling i hele Danmark.

Regeringen har et ansvar for at sikre, at der også i yderområderne er mulighed for bosætning, beskæftigelse, uddannelse, indkøbsmuligheder og kulturmiljøer. Men det forudsætter, at regeringen er villig til at gøre en indsats for at nå målet. Det har de efter min mening ikke gjort.

I regeringsgrundlaget er der et afsnit, der hedder: »En afbalanceret udvikling i Danmark«, og der står bl.a.:

»Den danske befolkning skal sikres gode og ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor. Regeringen ønsker, at alle områder af landet bliver attraktive områder for udvikling og bosætning, således at der kan oppebæres en geografisk spredning af befolkningen og den økonomiske aktivitet. Regeringen vil tilstræbe, at den regionale udvikling på lang sigt fører til mindre ulighed i service, beskæftigelse og økonomiske vilkår i regionerne.«

Kl. 15.30

Og hvad har man så gjort? Regeringen gav under dække af konkurrenceevnepakken bedre forhold og skattelettelser til visse dele af det etablerede erhvervsliv, samtidig med at den afskaffede de støttemuligheder, der var målrettet erhvervslivet i yderområderne.

Jeg kan nævne tilskud til vedvarende energi, solvarme. De har næsten nedlagt virksomhederne Biogas og Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi. 400 mio. kr. forsvandt, 20 mio. kr. kom til. Pengene blev flyttet fra tyndtbefolkede områder til byområder. Der blev flyttet cirka det samme beløb til forskning, og det er godt, at der også kommer forskning de steder.

Regeringen har valgt nu næsten at nulstille bevillingen til strukturprojekterne under EU's landdistriktsprogram, der ellers har været anvendt til små og mellemstore virksomheder, hvilket er lige det, der er behov for. På trods af at EU giver 50 pct.s refusion, vælger regeringen at spare de 40 mio. kr., der tidligere har været afsat

Danmark er et af de eneste lande i EU, der ikke giver en sådan investeringsstøtte. Er det regeringens bidrag til en afbalanceret udvikling i Danmark?

Regeringen fører en uddannelsespolitik, der ikke tager hensyn til yderområderne. Det er nu, det er vigtigt for lokalsamfundene, at ungdommen ikke skal tvinges væk i en al for tidlig en alder, ligesom det er nødvendigt at fastholde et højt uddannelsesniveau i tyndtbefolkede områder.

Med hensyn til udflytning af de offentlige arbejdspladser: Ja, indenrigs- og sundhedsministeren sagde på landdistriktskonferencen på Fuglsøcentret, hvorfra jeg læste referatet: Glem udflytning af statslige arbejdspladser, også de nye, der er ikke penge til det. Det har ingen virkning.

Varselspuljen er blevet nedlagt. Vandfondpuljen er nedlagt. Tilskud til turisme: 20 mio. kr. mindre til provinsen, 3,6 mio. kr. mere til København, som nu får 19,8 mio. kr.

Og så er der faldet de her penge af, som man kan søge. Jysk-fynsk erhvervsredegørelse: Langt færre penge end oprindeligt lovet, svært for virksomhederne at låne penge i yderområderne.

Det er godt nok, at man skaber mulighed for, at man kan lave en virksomhed i yderområderne, men når kreditforeningerne ikke vil udlåne pengene, er der jo ikke noget ved det.

Puljen til kollektiv trafik i de tyndt befolkede områder er forsvundet under dækket af finanslovprioritering. Regeringens skattepolitik rammer de kommuner med svageste skattegrundlag hårdest.

I miljøministerens landsplanredegørelse »Et Danmark i balance« lægges der meget vægt på ildsjæle, og det er også hørt fra Venstrefolk i dag. Mener regeringen, at ildsjæle skal stå for det arbejde, som regeringen ikke vil være med til at sætte i gang i de tyndt befolkede områder? Pointen er jo netop, at hvis regeringen ikke vil medvirke til at skabe vækst i yderområderne, er der jo ingen ressourcpersoner tilbage i lokalområderne.

Udviklingen kræver en større indsats end blot at satse på, at nogle ildsjæle vil overtage det ansvar for udviklingen i hele Danmark, som regeringen så gerne ved festlige lejligheder vil bryste sig af.

Centraliseringen kommer af sig selv; udviklingen skal man kæmpe for. Jeg kan forstå, at kampen ikke vil få støtte fra regeringen. Tværtimod. Jeg mener ikke, at de tiltag, regeringen

har gjort, har noget at gøre med den målsætning, den har i regeringsgrundlaget. Jeg synes, det er værd at nævne, at Danmark sammenlignet med andre lande omkring os er et af de lande, hvor den statslige styring af regionalpolitikken er mindst. Jeg mener også, den er nødvendig.

Regeringen har måske allerede indarbejdet en ny kommunalreform med langt færre kommuner i sit syn på, hvad der i fremtiden skal gøres for at skabe en afbalanceret udvikling i Danmark. Netop nu er udsigterne ikke lyse.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Indenrigs- og sundhedsministeren - under reglerne for korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er bare et spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. Nu har der flere gange været henvist til min egen landdistriktskonference, hvortil jeg jo også inviterer Folketingets Kommunaludvalg, og så citerer man mig. Derfor vil jeg bare spørge, om hr. Arne Toft selv deltog i den konference, eller om der for den sags skyld var andre socialdemokratiske folketingsmedlemmer med denne brændende interesse for landdistrikter, der deltog i denne konference, og derfor er i stand til at stå og fejlцитere mig fra Folketingets talerstol.

Kl. 15.35

(Kort bemærkning).

Kim Andersen (V):

Hr. Arne Toft holdt nu på sædvanlig socialdemokratisk facon en tale, hvor han tegnede et dystert og mismodigt billede af regeringens indsats over for landdistrikterne. Intet er mere fejlagtigt, og om det havde været tilfældet, var der i hvert fald ikke brug for at tegne et mismodigt billede. Tværtimod var der brug for, at man var optimistisk og positiv over for visse egne af Danmark.

Hr. Arne Toft kom ind på Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi i Sydthy, som flere andre talere har været det i dag. Hr. Arne Toft nævnte beløbet 400 mio. kr., der var blevet til 20 mio. kr. Det er et tal, jeg slet ikke forstår. Det er rigtigt, at der er sket beskæringer på Økonomi- og Erhvervsministeriets område vedrørende tilskud, forsknings- og udviklingsmidler på området for vedvarende energi.

Men hr. Arne Toft må vel også være enig med mig i, at det ikke er et spørgsmål om, når man vil drive forskning og udvikling, så at egnsbestemme det, at gøre det til et beskæftigelsesprojekt. Det må vel på det her område som på alle mulige andre områder – det kan være inden for økologisk landbrug, det kan være inden for forskning i hvad som helst – at det er sagen, det drejer sig om. Det er fagligheden, det er kvaliteten, det drejer sig om. Det er ikke et spørgsmål om, under dække af at man kan præstere en vis faglig udvikling, at fastholde en beskæftigelse i et område, som måske ikke leverer den fornødne faglighed.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Da jeg forstår, at ministeren kom med en meddelelse til Folketinget under en særlig paragraf, går jeg ud fra, at det er o.k., at jeg også stiller et spørgsmål til ministeren i den anledning.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Nej, så har hr. Kristen Touborg ikke forstået det. Det var efter reglerne for korte bemærkninger. Så kan der ikke stilles spørgsmål til ministeren.

Kristen Touborg (SF):

Så vil jeg vente lidt med at stille spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det er hr. Arne Tofts påstande om en særlig reduktion af turismemidlerne i provinsen, der kaldes undertegnede herop.

Jeg sidder her med et svar fra Økonomi- og Erhvervsministeriet, hvori der svares på et spørgsmål om turisme:

»Finanslovsforslaget for 2003 indebærer dermed en reduktion på 6,8 mio. kr., når det gælder den samlede statslige investering i turismefremme og markedsføring af Øresundsregionen.

Besparelserne på turismeområdet rammer dermed hele landet.«

Det var et citat fra erhvervsministerens svar til udvalget. Det er hermed slået fast, at de tal, hr. Arne Toft kører rundt med, nok ikke er helt holdbare.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg kan sige til indenrigsministeren, at jeg deltog ikke i konferencen for første gang i mange år,

men at jeg i øvrigt har fået bekræftet de udtalelser, der ligger i det her. Men jeg må så tage til efterretning, at de ikke er sande.

Til hr. Kim Andersen: Jeg er ikke i stand til at sige, at den forskning, der foregår i f.eks. Thy, ikke er god. Det er jeg ikke i stand til at sige. Jeg er bare i stand til at sige, at det var et af de få steder, hvor man havde det, og det er nu taget bort.

Til hr. Jens Kirk vil jeg sige, at det er ikke sandt, hvad der bliver sagt, og jeg kan altså ikke bekræfte eller afkræfte, hvad Erhvervsministeriet skriver. Der er tilført Københavns Kommune, direkte Ørestaden, 3,6 mio. kr.; der er frataget provinsen 20 mio. kr., hvoraf nogle af pengene så er lagt ud i puljer. Det er realiteten.

(Kort bemærkning).

Kim Andersen (V):

Hr. Toft skal altså ikke få held til at få det til at fremstå, som om de midler, der hidtil fra statens side har været sat af til udvikling og forskning i vedvarende energi, nu er skåret bort. Der er stadig væk ganske betragtelige millionbeløb til forskning og udvikling af vedvarende energi, bl.a. på Risø og på DTU. Og der er en række af de aktiviteter, der foregik på Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi i Sydthy, som der også arbejdes med på DTU og på Risø.

Men sandheden er måske, at der på Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi i Sydthy ikke skete de tigerspring, som der skete på andre forskningsinstitutioner, hvor man arbejder med vedvarende energi. Derfor er det vel rimeligt, at man en gang imellem ser på, hvad man får for sine penge, og så i øvrigt disponerer dem dér, hvor man får mest inden for det sektorområde, de er afsat til.

Kl. 15.40

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jamen det, hr. Kim Andersen siger, bekræfter jo netop det, hele debatten går ud på. Jeg sagde i min ordførertale, at der var forsvundet 400 mio. kr., og at de så var ført over til forskning i de større byer – et tilsvarende beløb. Det sagde jeg var godt.

Det bekræfter netop det, jeg har stået og sagt heroppefra, at man flytter pengene fra de tyndt-befolkede områder over til de tættere befolkede områder.

Mere er der egentlig ikke at sige om det.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Ny synes jeg ikke, jeg vil diskutere mere med hr. Arne Toft fra denne talerstol om, hvad der står i svaret fra Økonomi- og Erhvervsministeriet, men jeg vil sørge for, at hr. Arne Toft får en kopi af svaret til udvalget.

Men det næste er: Hvad var i grunden begrundelsen for, dengang vi diskuterede planlov, at Socialdemokratiet var indædt imod, at der skulle ske nogen ændring dér? Hvad var begrundelsen for det? Vi fik at høre, at en af begrundelserne var, at der nu ville blive bygget på hver eneste bakketop ude i landet, selv om det lå i selve lovforslaget, at det ikke kunne lade sig gøre. Men hvad var i grunden begrundelsen?

(Kort bemærkning).

Kim Andersen (V):

Millionbeløbene fyger lidt i luften. Det kan somme tider være lidt vanskeligt at holde rede på, hvad det er, man lige mener med det ene tal i forhold til det andet. Men det er jo i hvert fald ikke rigtigt, at der er fjernet 400 mio. kr. til forskning og udvikling fra det decentrale Danmark, fra Udkantsdanmark, til byerne. Så meget lå der såmænd slet ikke ude i Udkantsdanmark til forskning og udvikling.

Men når Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi i Sydthy er blevet beskåret – og det er slet, slet ikke de tal, vi her taler om, det er et relativt beskedent millionbeløb, men nok til, at man ikke har kunnet opretholde sit hidtidige aktivitetsniveau, det erkender jeg – så har det jo ikke været, fordi Folkecenteret var beliggende i Sydthy og en egn, der har det vanskeligt med nye aktiviteter og beskæftigelse, så var det, fordi man mente, at man kunne få nogle forsknings- og udviklingsaktiviteter på det her område andre steder mere effektivt for en billigere penge, ikke fordi det lå i Sydthy.

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Arne Toft, hvad Socialdemokratiet gjorde for at hjælpe udkantsområderne og de små kommuner, der lå i de områder, i forhold til den økonomiske virkelighed, de levede i også for år tilbage. Hvad var det for en pulje? Hvilken størrelse havde puljen, som den daværende regering kunne tilbyde de vanskeligt stillede kommuner, netop fordi de var vanskeligt stillede med baggrund i den tidligere ud-

ligningsreform, som den tidligere socialdemokratiske regering havde godkendt, og som jo netop udsultede udkantsområderne, landkommunerne?

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Med hensyn til hr. Jens Kirk og planloven vil jeg sige, at det er jeg ikke den rigtige til at svare på. På det tidspunkt var jeg jo selv kommunalmand, og vi var en af de kommuner, som godt mente, vi kunne administrere planloven på en rimelig måde.

Med hensyn til millionerne – det er til hr. Kim Andersen – jamen jeg er da enig i, at de beløb, der er nævnt, var ikke fra Thy, det er vi helt enige om, men de har altså medvirket til, at der er virksomheder, som kørte godt, og som havde satset på de 3 år; der var aftalt f.eks. inden for solenergien, som i dag næsten er lukket.

Det er så også svar til fru Marianne Pedersen: Jamen bl.a. var der mange penge sat af til de alternative energiformer, som i store træk var på landet. Der var en producent, og det var lokale smede, som satte dem op. Det gav en masse arbejdspladser. Det har man fjernet. Der var alle de ting, som jeg har remset op i min tale, med hensyn til pulje, til kollektiv trafik, altså der var mange forskellige ting. Det kan man se, når man får referatet af min tale.

Kl. 15.45

Så er jeg også meget foruroliget; det vil jeg også sige til fru Marianne Pedersen. Altså jeg står jo med artikler fra Landsforeningen af Landsbysamfund, som er meget foruroligende; jeg står med et referat fra Landdistrikternes Fællesråd, som også er meget foruroliget over den politik, der bliver ført. Og det er da en af grundene til, at jeg i hvert fald også er foruroliget over det.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu ved jeg selvfølgelig ikke, hvor travlt hr. Arne Toft har haft, da vi behandlede planloven, men det er altså i denne regerings tid, vi har gjort det, og jeg har vel aldrig hørt en miljøordfører så kraftigt gå imod, som fru Pernille Blach Hansen gjorde det. Men det er muligt, at det er forbigået hr. Arne Tofts opmærksomhed, at sådan var tilstanden altså i Socialdemokratiet. Men jeg ved ikke, hvordan man fordeler ansvaret dér.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Må jeg godt sige til hr. Jens Kirk: Det er jo ikke altid, når man sidder som borgmester i en kommune, at man er enig med sit parti. Jeg har hørt, at formanden for Amdsrådsforeningen, en Venstreborgmester, ikke er enig med sit parti; jeg har hørt, at formanden for KL, en Venstreborgmester, ikke er enig med sit parti.

Det er jo ikke så sjældent, når man sidder i det kommunale system, at man ikke kan bakke hundrede procent op om det, der bliver foretaget af ens parti i Folketinget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Poul Nødgaard som ordfører.

Poul Nødgaard (DF):

Først en tak til indenrigs- og sundhedsministeren for regeringens redegørelse om landdistrikterne, som vi har fået, dateret 2002, og som i høj grad danner udgangspunkt for den debat, vi skal have her i dag.

Det er jo en debat, der finder sted med passende mellemrum, cirka hvert andet år; sidste gang var det i hvert fald i maj 2001, vi havde en lignende debat her i Folketinget, og jeg må nok konstatere, at der er mange lyspunkter, ikke mindst for udkantsområderne, når vi ser på landdistrikternes situation.

Her vil jeg i særlig grad pege på de ændringer, som den nuværende regering med støtte fra Dansk Folkeparti har gennemført vedrørende land- og byzoneloven, som jeg mener har været et stort aktiv i relation til de problemstillinger, som vi drøfter, ikke alene i dag, men også har gjort det ved tidligere lejligheder.

Jeg vil ikke gennemgå alle de mange andre forbedringer, der er lavet under regeringen, også med støtte fra Dansk Folkeparti; dem gennemgik ministeren på udmærket vis, så dem vil jeg tillade mig at springe over. Der er ingen grund til at få det gentaget så mange gange.

Men jeg synes faktisk, det er utrolig godt, at Folketinget har en debat som den i dag, og det er også vældig godt, at vi kommer lidt videre end måske lige netop landdistrikterne. Men jeg må nok sige, at jeg synes, debatten indtil nu i hvert fald har været meget skævvredet af, at man har kørt utrolig meget på det regionalpolitiske. Jeg ved godt, at det til en vis grad, som også hr. Touborg sagde, hører en lille smule sammen. Men jeg synes jo nok, jeg må konstatere, at vi skylder landdistrikterne, specielt udkantsområderne i

landdistrikterne, at det er det, debatten drejer sig om i dag. Der kommer ved en senere lejlighed en stor regionalpolitisk debat her i Folketinget, hvor man så kan komme af med alt det krudt, man har omkring det område.

Men jeg vil godt komme med et lidt jordnært eksempel. I Ringsted Kommune, hvor jeg nu har boet i 44 år, har vi også mange landdistrikter, og hvis man ikke ved det, kan jeg fortælle, at Ringsted Kommune er Sjællands største kommune geografisk set. Der er 35 km fra den ene side af kommunen til den anden, og der har vi mange lokalsamfund. Der har vi naturligvis gjort det, at vi har et udmærket, velfungerende landdistriksudvalg, som består af folk, der interesserer sig for disse områder, samt en række byrådsmedlemmer, der sidder i såkaldt § 17, stk. 4-udvalg.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt og også beundringsværdigt, hvor flot de har gennemført opgaverne med også at være med til at udpege over for byrådet, hvilke af vore landsbyer der skulle udlægges som såkaldte lokalcentre. Det har faktisk fungeret vældig godt. Jeg tror, det er syv eller otte steder i kommunen, hvor vi har lokalcentre, og mange af de ting, vi debatterer her i dag, har vi faktisk også taget hånd om.

Vi har ikke nævnt meget om de helt specifikke ting, men f.eks. betyder det meget i en stor kommune som vores, at man også har et par idrætshaller udeomkring i landdistrikterne for at markere, at der også foregår idræt andre steder end inde i en by; og vi har en overbygnings-skole i et landdistrikt osv.

Derudover har vi noget, der har været nævnt periferisk her i dag, og det synes jeg er en vigtig ting at få ind i debatten. Det er, at vi har såkaldte jordbrugsparcerer et par steder i kommunen med meget stor succes, kan jeg godt sige. Det er også noget af det, der er med til at løfte by og land. Jeg må således sige, at vores kommune absolut udgør en stor fælles enhed, by og land. Der har vi ikke nogen problemer.

Kl. 15.50

Det har også været interessant at læse alt det materiale, vi har fået fra Landdistrikternes Fællesråd og Landsforeningen af Landsbysamfund, og det er også indgået i debatten her i dag.

Jeg vil gerne udtrykke stor tilfredshed med, at ministeren har taget initiativ til landdistriktskonferencen og også sat fokus på hele dette emne og dermed også vist regeringens interesse for de ting, vi debatterer her i dag.

Det forslag til vedtagelse, som er fremsat af hr. Kristen Touborg, kan Dansk Folkeparti ikke støtte, fordi det indeholder en række ting, som hører ind under en regionalpolitisk drøftelse, som vel formentlig kommer på et lidt senere tidspunkt.

Der er også elementer i forslaget til vedtagelse, som indeholder finanslov 2004, udligningsreform, og hvad ved jeg, som vi jo alle sammen ved drøftes andre steder. Så det synes jeg ikke man skal tage fat på i forbindelse med en debat om landdistrikternes situation.

Jeg vil også godt her i dag erindre om, at i maj 2001, da der var en lignende debat her i Folketinget, fremsattes der et forslag af hr. Ole M. Nielsen, som desværre ikke er medlem af Tinget mere, men det var et forslag til vedtagelse med tilslutning fra samtlige partier, og jeg tillader mig at citere det:

»Idet Folketinget understreger betydningen af og anerkender regeringens arbejde med at afgrænse begreberne landdistrikter, landkommuner og udkantskommuner, pålægges regeringen i det kommende års arbejde med landdistriktsforhold at være særlig opmærksom på udkantskommunernes vanskelige vilkår.«

Det var det, alle kunne blive enige om dengang. Nu ser vi så et alenlangt forslag til vedtagelse, og jeg synes, det havde klædt os alle sammen, om vi kunne være blevet enige om et sådant forslag, så den siddende regering hele tiden har fod på disse ting. Men der er trods alt i dag grund til at glæde sig over, at området, der er til debat her i dag, har så stor bevågenhed, som tilfældet er.

Og lad os så være opmærksomme på, at det f.eks. har overmåde stor betydning, at man tænker konstruktivt ved også at gå ind i nogle ting, der er påpeget i en af de udtalelser, jeg har fået, at når landbruget har et svigtende beskæftigelsesantal, er det utrolig vigtigt, at man kigger på, om der kan være andre ting, der kan blive sat i stedet for.

Strukturkommissionen tillægger jeg ikke stor vægt i relation til arbejdet omkring det, vi taler om her, for problemerne vil være de selv samme, uanset om man har en strukturkommission eller ej. Man skal stå sammen om at have en fornuftig udvikling i landdistrikterne, og det tror jeg også vi kan, hvis vi står fælles om det og lader være med at lade modsætningerne komme alt for stærkt frem.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne allerførst komme med en rettelse til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Nødgaard sagde, at der bl.a. stod noget om en udligningsreform i forslaget til vedtagelse, og at det skulle man ikke arbejde med i forbindelse med det her projekt. Det er direkte forkert. Der står ikke noget i vores forslag til vedtagelse om udligningsreformen.

Så siger hr. Nødgaard, at det ville have klædt os, hvis vi kunne have gjort det samme, som vi gjorde sidst, vi havde landdistrikterne på dagsordenen, nemlig samles om et fælles forslag.

Så vil jeg sige til hr. Poul Nødgaard, at det synes jeg er udmærket, hvis forslaget er godt nok. Men helt ærligt, hvordan synes hr. Poul Nødgaard selv, det er gået, siden vi har lavet den vedtagelse? Så vidt jeg kan se, er det gået den vej, hønsene skraber. Derfor er der ikke rigtig nogen idé i bare at sige, at vi skal være enige. Vi skulle vel også have lidt handling?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg bemærkede, hr. Poul Nødgaard snakkede om, at der foregik en regionalpolitisk debat i stedet for en debat om landdistrikterne. Det får mig til at spørge hr. Poul Nødgaard: Er færgerne i Limfjorden ikke beliggende i landdistrikter, i rene landdistrikter? Er forskningsinstitutionerne henholdsvis Energicenteret i Sydthy ikke beliggende i et landdistrikt? Er Tylstrupgården ikke beliggende i et landdistrikt? Er Rønnehave ikke beliggende i et landdistrikt? Er Borris ikke beliggende i et landdistrikt?

Alle disse ting er nogle ting, som regeringen sammen med Dansk Folkeparti har sørget for er blevet fjernet af landkortet. At vi tager disse ting frem, er ikke ensbetydende med, at det her bare er regionalpolitisk, nej, der er så sandelig virkelig tale om, at man her har problemer i landdistrikterne.

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Hr. Poul Nødgaard nævnte Ringsted Kommune som et eksempel på, at man kunne gøre nogle ting, og nu er kommunen jo også en stor kommune, der dækker over et stort område og i sig selv indeholder nogle udkantsområder.

Jeg kan så komme med et andet eksempel fra min tid som folketingskandidat nede på Lol-

land, hvor vi har en række kommuner, hvoraf nogle er meget små kommuner, og nogle små kommuner, der i sig selv er et udkantsområde, og hvor man altså har kunnet opleve en meget negativ spiral, hvor der er blevet flere ældre, hvor der så er blevet højere skat, hvilket har ført til fraslytninger. Til sidst har man kunnet opleve, at nogle byer er endt som de rene spøgelsesbyer.

Nu er vi ikke kun – jo, det er vi, vi er folke­tingspolitikere, men vi er også rundtomkring i partierne lokalpolitikere, så derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge rent principielt: Ville det ikke være en god idé, i stedet for at en lille udkantskommune ender med sorteper, at man så måske i større omfang opfordrede til kommunesammenlægninger, så man solidarisk løste de her problemer?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Hr. Touborg siger, at der er en anden situation nu, end der var for 2 år siden. Dertil vil jeg godt sige: Jamen er der det? Er der ikke en betydelig bedre situation nu? Det her har også noget med økonomi at gøre. Jeg vil bede hr. Touborg forestille sig, hvad den nuværende regering, som er støttet af Dansk Folkeparti, har tilført Det Skæve Danmarks kommuner, som også i høj grad er med til at kunne sætte en udvikling i gang de pågældende steder, bl.a. i de kommuner, vi taler om her, som er økonomisk hårdt trængt.

Rigtig mange hundrede millioner kroner har regeringen med støtte af Dansk Folkeparti tilført Det Skæve Danmarks kommuner, således at man ved budgetlægningen sidste år stort set ikke havde nogen problemer med at få budgetterne til at hænge sammen.

Jeg ved godt, at jeg nu kan komme ud i en farlig diskussion om det her, og det er jeg så parat til, også at ofre livet for det. Men det skal i hvert fald frem ved en lejlighed som denne, når hr. Touborg siger det dér. Jeg havde gerne set, og det lægger jeg ikke skjul på, at vi havde kunnet enes om en vedtagelse, der præcis var den samme som for 2 år siden, for det må være den siddende regerings opgave at få de her ting til at fungere.

Så vil jeg lige sige til hr. Kim Sejr med hensyn til problemerne på Lolland, at jeg erkender, at der er store problemer dernede. Men jeg må så samtidig sige til hr. Sejr: Jeg tror ikke, det skaber nogen løsninger på landdistriktsproblemer med udkantsområder, hvis man sammenlægger en lang række – undskyld, jeg siger det – dårligt

stillede kommuner. Den tror jeg ikke på, og jeg ved ikke, hvem der kan føre bevis for, at det vil være en løsning af problemerne at lægge tre eller fire små kommuner sammen, som har det rigtig dårligt på alle måder. Det bliver problemerne ikke mindre af. Det kan godt være, det løser nogle ting, men det er i hvert fald ikke det, der skal til for at løse de problemstillinger, vi taler om her.

Hr. Ole Vagn Christensen kan have ret i nogle af de ting, han fremfører om, at nogle af tingene også har noget med landsbysamfundene at gøre, men jeg vil stadig væk fastholde, at debatten har kørt alt for meget på det regionalpolitiske.

Hvem har egentlig i dag holdt en konkret ordførertale til fordel for de små landsbysamfund og de udkantsområder, vi har? Jeg har i hvert fald endnu ikke hørt nogen, der har gjort det. Det kan være, det kommer i løbet af taler­rækken. Jeg har selv forsøgt at dreje debatten tilbage på sporet, tilbage til det, vi rent faktisk skal drøfte i dag, men det er tilsyneladende ikke lykkedes. Man vil have en regionalpolitisk debat og er ligeglad med hovedemnet i debatten, nemlig landdistrikternes vilkår.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jeg vil sige til hr. Poul Nødgaard, at jeg da også gerne havde set, at vi kunne stå sammen i Folke­tinget om at lave noget fælles på det her område, men det er jo sådan, at hvis et forslag til vedtagelse skal noget, må der nødvendigvis være bid i det, og så længe der kun kommer forslag til vedtagelse, der bekræfter, at vi gør tingene godt nok, og der ikke sker noget, så er det klart, at der ikke kan være den store enighed om det.

Så bringer hr. Poul Nødgaard også ud­ligningsreformen på banen, selv om den ikke er nævnt tidligere ud over, at ministeren også har nævnt den. Ministeren sagde, at reformen med 0,5 mia. kr. til de svagest stillede kommuner var den første reform. Så har jeg bare lyst til at spørge Dansk Folkeparti, når vi nu har in mente, at ud­ligning er sådan et nulsumsspil: Er det på den måde, Dansk Folkeparti også fremover vil være med til at skabe ud­ligning, at staten skal skyde penge i for at afbalancere tingene?

Kl. 16.00

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Med hensyn til at regeringen sammen med Dansk Folkeparti har tilført Det Skæve Dan-

marks kommuner flere millioner kroner: Jamen jeg synes, det er godt, jeg synes også, det er rigtigt, men det er da *kommunernes* penge, man vil tage af, det er vel ikke regeringens penge.

Situationen er sådan i dag, at der jo er flere og flere kommuner, der får større og større problemer – Horsens er med, Svendborg er med og kommuner i den størrelsesorden – og derfor er der også behov for flere penge.

Så vil jeg godt spørge hr. Poul Nødgaard: Kan hr. Poul Nødgaard ikke være en lille smule bange for, at vi mister først og fremmest noget viden og nogle arbejdspladser ved at lukke for tilskud til solvarme, bølgeenergi og biogas? Vindmølleindustrien har vist, at den var i stand til at producere vidensarbejdspladser. Det kunne de tre andre ting også være, men der er ingen penge til dem.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne takke hr. Nødgaard for svaret til mig vedrørende, hvordan stillingen er i landdistrikterne, men jeg bliver nødt til at anføre, at i redegørelsen står der jo rent faktisk, at det ikke går så godt i landdistrikterne nu, som det gjorde tidligere. Så uanset at Dansk Folkeparti synes, at det går bare så godt – det synes Dansk Folkeparti åbenbart her i dag – så er jeg nødt til at sige, at af redegørelsen fremgår der sådan set noget andet.

Så vil jeg gerne vedrørende de statslige arbejdspladser have et konkret svar på fra hr. Poul Nødgaard, om Dansk Folkeparti vedstår sig vedtagelsen fra foråret 2001 vedrørende statslige arbejdspladser, eller om Dansk Folkeparti løber lige så langt væk fra det, som Venstre tilsyneladende gør.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Hr. Mogens Nørgård Pedersen sagde noget om, at der skulle være bid i tingene, og det kan vi to hurtigt blive enige om. Nøjagtigt det udtryk brugte han.

Jeg synes, ministeren specielt i sin tale har givet en lang række eksempler på, hvad den nuværende regering har gennemført her med støtte fra ikke alene Dansk Folkeparti, men i nogle situationer også fra andre partier. Der er ingen grund til at stå og remse dem op, jeg går ud fra, at hr. Mogens Nørgård Pedersen hørte ministerens tale.

Med hensyn til udligningsreformen ligger det sådan – og det er sådan set også et svar til hr. Arne Toft vedrørende Det Skæve Danmark – at i 2003, altså i indeværende finansår, er det jo en kombination af penge fra staten og så omfordeling mellem kommunerne. Men hovedudgangspunktet, når man skal til at diskutere udligningsreform fremover – og der skal nok blive et vældigt ramaskrig omkring det – bliver helt givet noget med en omfordeling, således at der må tilføres midler til de kommuner, der har det mindre godt. Så enkelt er det. Det er sådan set det system, man allerede kender nu, og der må så være nogle, der afgiver; det er i hvert fald udgangspunktet. Men om regeringen skulle bestemme sig for at hælde nogle småmidler af en eller anden art ind i en udligningsreform, skal jeg slet ikke stå og tage stilling til her, men umiddelbart vil jeg sige, at hovedudgangspunktet er, at det er de penge, der er i systemet, der er til fordeling.

Så spørger hr. Touborg ... ja, hvad var det egentlig? Det var noget med de statslige arbejdspladser, og om vi står ved en vedtagelse, der er lavet for et par år siden. Det går jeg ud fra. Hvis vi har været med til at beslutte noget for et par år siden med et forslag til vedtagelse og der ikke er noget, der har forandret sig siden, så må det vel være noget, der står ved magt. Men jeg synes, man går så specifikt ud og taler om, hvad der skete for et, to og tre år siden. Jeg husker ikke helt præcist, hvad den vedtagelse går ud på, så jeg må i hvert fald lige have lov at se den.

Så vil jeg sige til hr. Arne Toft med hensyn til de spørgsmål, der blev stillet vedrørende energi: Det er præcis de samme spørgsmål, hr. Arne Toft var i duel med hr. Kim Andersen om, og så er der faktisk ikke nogen grund til, at vi står og repeterer dem én gang til for Folketingets skyld.

Kl. 16.05

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil gerne takke hr. Poul Nødgaard. Det der med regionalpolitikken var i hvert fald ikke møntet på Limfjordsfærgerne, det var heller ikke møntet på de statsinstitutioner, som hr. Poul Nødgaard har været med til at nedlægge rundt omkring i landdistrikterne. Det kan jo godt være, at de synes, det går godt, når de har fået dem nedlagt – jeg tror det nu næppe, vil jeg gerne sige til hr. Poul Nødgaard.

Men lad mig stille det spørgsmål direkte: Kan vi forvente, at Dansk Folkeparti støtter op om-

kring færgerne i Limfjorden? Vi har nemlig ikke hørt *deres* udtalelser, men vi har tidligere hørt fra Venstres folketingspolitikere – men det var jo, før de kom i regering – og også De Konservative, at de var positivt indstillet over for, at der skulle være forbindelser i netop landdistrikterne til færgerne, som på den måde sådan set kunne være dem, der knyttede tingene sammen.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil godt kvittere for, at hr. Nødgaard står ved vedtagelsen fra foråret 2001 vedrørende statslige arbejdspladser. Så er det kun indtil videre Venstre, der er løbet fra den.

Jeg har et spørgsmål til hr. Nødgaard vedrørende den kollektive trafik og den omstændighed, at regeringen og Dansk Folkeparti har taget en større pulje væk fra den kollektive trafik: Der fik jeg aldrig svar fra Venstre på, om man mente, at det var en fordel eller en ulempe for den kollektive trafik i udkantsområderne, at billetprisen stiger med 10-20 pct., og jeg vil gerne vide, om Dansk Folkeparti synes, at dette tiltag er en fordel eller en ulempe for udkantsområderne.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg fik jo egentlig et klart svar af hr. Poul Nødgaard: Det, Venstre står for, er også det, Dansk Folkeparti står for.

Jeg vil godt have hr. Poul Nødgaard til at bekræfte, at det, vindmøllerne skabte, en omsætning på i dag mellem 20 og 30 mia. kr., vil Dansk Folkeparti godt være med til ikke at satse på med hensyn til solvarme, bølgeenergi og biogas. De energiformer og de virksomheder, som ligger i landdistrikterne, er ikke det, Dansk Folkeparti og hr. Poul Nødgaard vil støtte.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Til hr. Ole Vagn Christensen: Alle partier, tror jeg, har en meget positiv indstilling over for vores øsamfund, vi har endda et Økontaktudvalg, som det hedder, hvor også vores parti har siddet. Jeg har ikke fantasi til at forestille mig, at man vil lave større forringelser med hensyn til færgetrafikken – det er vel det, spørgsmålet går på – fra fastlandet til øsamfundene. Sådan har jeg i hvert fald forstået spørgsmålet. Hvordan det så helt præcis skal skrues sammen, vil jeg ikke stå og give nogen løsning på her i dag, men det er da klart, at man ikke kan forestille sig, at

man skulle afskaffe trafikken til Samsø eller for den sags skyld til en anden stor ø, Agersø, eller hvad ved jeg. Det tror jeg ikke vil ske. Der bor jo også skolebørn derude, der skal ind til fastlandet og gå i skole. Jeg forstår faktisk slet ikke spørgsmålet.

Med hensyn til hr. Touborgs spørgsmål om udkantsområder i relation til den kollektive trafik var jeg så heldig, at der på vores gruppemøde i dag var en gruppefælle, der sagde til mig: Poul, du kan nok risikere at få et spørgsmål, der går nogenlunde i den retning. Så derfor har jeg svaret. (*Munterhed*). Jeg er ærlig, det skal man jo være her i Folketinget.

Forklaringen var den, at det tilskud, man har givet til det, har vist sig ikke at have nogen som helst form for effekt – nu siger jeg det ligeud – og derfor har man afskaffet det igen. Man gav det i sin tid, fordi man troede, det virkelig ville have en positiv betydning for udviklingen i den kollektive trafik, og det havde det ikke. Man har så formentlig ført nogle statistikker, der har vist, at det ikke havde nogen effekt, og så afskaffede man det system igen og brugte pengene til noget inden for trafikområdet, som man følte der var større idé i. Det var vist noget med nogle jernbaner, eller hvad det var. Sådan er det.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Ole Vagn Christensen.

Hr. Kristen Touborg har brugt sine korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg var nær faldet ned af stolen, vil jeg gerne sige til hr. Poul Nødgaard, for jeg havde faktisk den opfattelse, at det var vores økonomi- og erhvervsminister, der ikke vidste, hvordan Danmark er skruet sammen.

Jeg spurgte jo direkte til Limfjordens færger, og det svar, jeg fik her, var det meget svært at forstå sådan, at det hang sammen med Limfjorden. I hvert fald har den udvidet sig meget, hvis der skulle være tale om de der øer.

Kl. 16.10

Det, det drejer sig om, er, at der er nogle naturlige vandveje, som forbinder Sydthy Kommune og Morsø Kommune, som forbinder Thisted Kommune og Morsø Kommune, og som forbinder Salling-videre over mod Himmerland. Så på den måde er der et naturligt netværk. Der er også noget ude ved Thyborøn og mellem

Thyborøn og Sydthy. Det er disse vandveje, som sådan set er med til at holde et landdistrikt fungerende, men hvis man fjerner dem, skærer man det sådan set over, og dermed forringer man mulighederne.

Derfor var mit spørgsmål: Er man indstillet på fra Dansk Folkepartis side at støtte op omkring disse færger?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det er ved at blive en hel færgediskussion.

Det, jeg i hvert fald har fået oplyst ved at forhøre mig hos meget kyndige folk, er, at staten faktisk aldrig har givet tilskud til de færger, der sejler i Limfjorden. Det er så en oplysning.

Så vil jeg sige vedrørende alt det øvrige, hr. Ole Vagn Christensen nævner, at der ved jeg, at det i høj grad er amterne og kommunerne, der er inde i billedet, og jeg går ud fra, at amter og kommuner fører en forsvarlig politik på det her område.

Vi mener jo også noget med al den decentralisering, vi ustandseligt laver. Vi lægger ud, og vi lægger ud. Og når amterne og i nogen grad, ved jeg, også kommunerne står med et ansvar for færgetrafikken, må det være de myndigheders opgave at sørge for, at tingene fungerer.

Jeg går ud fra, at man allerede nu har en vel fungerende økonomisk ordning på nogle af de ruter, som hr. Ole Vagn Christensen nævner, og så kan jeg ikke forestille mig, at en ansvarlig amtspolitiker eller for den sags skyld kommunalpolitiker ville have – om jeg må bruge udtrykket – hår på brystet til så med et pennestrøg at fjerne det, for så tror jeg, der ville blive tæt på en revolution, og det er nok ikke ligefrem det, vi ønsker os her i landet.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Og så går vi tilbage til ordførerrækken.

Else Theill Sørensen (KF):

Det Konservative Folkeparti ønsker, at landdistrikterne i Danmark skal udvikles, ikke afvikles. Vi ønsker ikke, at landdistrikterne skal affolkes, og vi ser meget gerne, at det bliver attraktivt at bosætte sig og etablere sig og drive erhverv også uden for byområderne, men den første betingelse for, at det kan ske, er, at lovgivningen ikke er så restriktiv, at det i praksis er umuligt.

Der er ifølge sagens natur stor forskel på vilkårene for bosætning og for udvikling i på den ene side landdistrikter og landsbyer og på den

anden side byområder. Der er det, man kunne kalde de positive forskelle, dem, der tæller til landdistrikternes fordel: Der er ude på landet god plads og frisk luft, man er tæt på naturen, og der er ofte et tæt og godt socialt miljø. Og så er der det, der tæller den anden vej, det, man i den sammenhæng her kunne kalde de negative forskelle: Arbejdspladser er der måske ikke så mange af, og afstanden til såvel offentlig som privat service er ofte længere.

Det er udtrykt meget godt i redegørelsen, hvor der står noget i retning af, at vælger man at bosætte sig i et landdistrikt eller i en landsby med de fordele, det bringer med sig, så fravælger man samtidig nogle muligheder, der ligger i at bo tæt i et bymæssigt område.

Hverken Folketing eller regering kan tvinge befolkningen til at bo eller virke i landdistrikterne, men vi kan – og efter Det Konservative Folkepartis mening skal vi – skabe så gode betingelser som muligt for, at det bliver attraktivt og bliver muligt at leve på landet.

Vi er i Det Konservative Folkeparti godt tilfredse med de initiativer, den nuværende regering har taget for at gøre det nemmere at skabe sig en tilværelse i landdistrikterne, hvis det er det, man vil.

Jeg vil blot nævne nogle ganske få af de initiativer.

For det første er det blevet betydeligt lettere at udnytte overflødiggjorte, nedlagte landbrugsbygninger til andre formål. F.eks. kan der nu oprettes mindre butikker i tidligere landbrugsbygninger uden landzonetilladelser.

En anden ting er, at der bliver friere adgang til at udlægge jordbrugsparceller i landzonen.

Kl. 16.15

Som et tredje og, tror jeg, meget væsentligt område vil der på folkeskole- og dagtilbudsområdet og biblioteksområdet nu blive mulighed for forsøgsarbejder bl.a. med samarbejde mellem skolebibliotek og folkebibliotek, med fælles ledelse og eventuelt fælles skolebestyrelse for flere skoler, med samdrift mellem skole og dagtilbud, kort sagt en betydelig fleksibilitet på hele dette område, som giver mulighed for, at også små samfund kan have skoler, dagtilbud og biblioteker tæt på. Og netop skoler er jo noget af det, man går utrolig meget op i, når man bor i mindre samfund.

En fjerde ting, jeg vil tage med, er det friere valg af praktiserende læge.

Der kan nævnes flere initiativer, men jeg vil nøjes med disse få eksempler.

Som jeg allerede har nævnt, er Det Konservative Folkeparti af den opfattelse, at lovgivningen skal skabe så gode betingelser som muligt, for at det kan være attraktivt at bo og leve på landet, og skabe så få restriktioner som muligt, men jeg vil også godt understrege, at ikke alle landdistrikter har de samme behov for tiltag for at få en gunstig udvikling. Derfor er det vigtigt, at kommuner og amter formulerer en landdistriktspolitik for netop deres område; de kender bedst vilkårene og ved bedst, hvad der kan skubbe udviklingen i den rigtige retning.

Lad mig slutte med for, tror jeg, tredje gang at understrege vigtigheden af – og det er det, vi i Det Konservative Folkeparti anser for allervigtigst – at skabe gode rammebetingelser og så have så få restriktioner som muligt. Så tror vi på, at der også er en fremtid for et godt og virksomt liv på landet.

Og så skal jeg sige, at vi naturligvis kan støtte det forslag til vedtagelse, vi selv er med til at fremsætte.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Tidligere under debatten anførte hr. Kim Andersen i forbindelse med nedskæringerne på området for alternativ energi, at til gengæld var Risø jo vældig godt kørende budgetmæssigt set.

Jeg vil gerne spørge den konservative ordfører, om det også er De Konservatives opfattelse, at Risø er så vældig godt kørende, altså at man faktisk får bedre budgetmidler og ikke dårligere.

Jeg har faktisk opfattelsen af, at Risø har store problemer med deres budgetter, så derfor vil jeg meget gerne høre, hvad det lille regeringsparti har at sige om det. Jeg har hørt, hvad det store regeringsparti siger.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jeg vil gerne sige til fru Else Theill Sørensen, at jeg selvfølgelig ikke vil hverken nedgøre eller undervurdere de gode tiltag, som tages ude i kommunerne og også på den her regerings foranledning: skoler, biblioteker, børnehaver og alt det, der kan nævnes af godt. Det glæder os naturligvis.

Men en ting, som fru Else Theill Sørensen nævnte, var bosætning, at det er vigtigt, at der er gode steder at bosætte sig. Derfor drejer mit spørgsmål sig om de midler, som er afsat under folkeoplysningsloven, hvor den nuværende regering jo med et pennestrøg tog bloktilskuddet,

der vedrører 5 pct.-puljen, væk, en pulje, som jo langt hen ad vejen var beregnet til nye initiativer og idéskabende aktivitet, og ude i kommunerne virker det i hvert fald meget negativt, at den pulje er skåret væk, fordi det er med til at bremse nogle initiativer, som hører under fritidstilbuddene.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg er glad for, at fru Else Theill Sørensen i al fald fra talerstolen fremkom med De Konservatives input vedrørende det her, og der var ikke nogen ting, der kostede penge.

Jeg vil gerne spørge fru Else Theill Sørensen: Tror fru Else Theill Sørensen, at mindre restriktiv lovgivning, fleksibilitet og gode rammebetingelser vil løse landdistrikternes problemer?

Jeg vil godt sige, at jeg har en anden indgangsvinkel. Jeg tror, at nogle af tingene er rigtige, men jeg tror ikke på, at de områder kan klare sig uden også på en eller anden måde at skulle have et lille skub en gang imellem, når det kniber med at få noget i gang.

Kl. 16.20

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil sige til hr. Touborg, at jeg ikke hørte hr. Kim Andersen tale om, at der var blevet bedre økonomiske vilkår på Risø. Jeg hørte det, som om hr. Kim Andersen sagde, at forskningen i alternativ energi bl.a. nu foregår på Risø og DTU. Der var ikke tale om at flytte penge, og der var ikke tale om, at de havde fået bedre økonomiske vilkår.

Hr. Mogens Nørgård Pedersen bliver jeg svar skyldig med hensyn til 5 pct.-puljen; den kan jeg ikke lige teknikken i, men jeg tror ikke, at puljer som sådan er meget afgørende, altså at den enkelte pulje er meget afgørende for bosætningen på landet. Det er da rigtigt, at folkeoplysning og kulturelle tiltag også betyder noget, men at lige præcis det skulle være af en meget afgørende betydning, er jeg ikke så sikker på.

Til hr. Arne Toft: Det er, som om slet intet kan lade sig gøre, hvis ikke man putter penge i det; alting er bedst, hvis det koster penge. Jeg ved ikke rigtigt, om alting løses ved at fjerne restriktioner og ved at give muligheder, men jeg ved én ting, og det er, at meget restriktiv lovgivning og en planlovgivning, der gør, at alle mennesker er bundet på hænder og fødder, i hvert fald ef-

fektivt kan *forhindre* en god og gunstig udvikling i landdistrikterne.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Fru Else Theill Sørensen sagde, at vi ikke kan tvinge folk til at bo og leve på landet. Er det nu helt rigtigt? Egnsudviklingsloven i sin tid flyttede virksomheder, og den flyttede mennesker, således at der kom gang i udviklingen.

Hvad er det, denne regering præsterer? Ved at nedlægge energicenteret har man så ikke fjernet arbejdspladser? Er det ikke tvang, at man gør disse ting, nemlig ved, at det er lovgivningen, der fastsætter, at nu vil vi ikke have det mere? Er det ikke også lovgivningen, der har fjernet arbejdspladserne i Tylstrup, er det ikke også lovgivningen, der har fjernet arbejdspladserne i Borris, og er det ikke også lovgivningen, der har fjernet arbejdspladserne i Rønhave? Altså kan regeringen det modsatte.

Vi andre har bevist ved den debat, der har været her, at der sådan set er foregået nogle uhyrligheder, som vi har brug for at der bliver rettet op på. Det, der sker omkring færgerne, går jeg også ud fra har den konservative ordførers interesse, således at vi kan få gjort noget ved det.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Landsforeningen af Landsbysamfund har i et nyhedsbrev foreslået, at vi herinde i Folketinget skulle satse på at lave en form for egnsudvikling, altså en form for bedre forhold for erhverv, der vil etablere sig i landdistrikter.

Jeg vil gerne høre den konservative ordfører, om sådanne tanker er noget, De Konservative kunne tænke sig at medvirke til.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg vil gerne sige, at vi i Socialdemokratiet ikke går ind for, at al lovgivning bare skal afskaffes for at skabe udvikling. Det, jeg sagde til fru Else Theill Sørensen, var, om fru Else Theill Sørensen tror, at man ved at lave mindre restriktiv lovgivning, større fleksibilitet og gode rammemuligheder løser alle problemer for landkommunerne. Jeg synes, nogle af tingene er gode, men mit spørgsmål er: Løser det problemerne?

Man kan ikke vende det om og sige, at når Socialdemokratiet vil skabe noget, så skal der bare penge til. Jeg synes, det er godt med sådan nogle ting, men jeg tror bare også, det er nødvendigt,

hvis man ønsker en udvikling i landdistrikterne, en gang imellem også at have en vis statslig styring, som man havde i Irland, hvor man virkelig skabte udvikling i landdistrikterne ved, at også samfundet bestemte, hvor man ønskede udviklingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Else Theill Sørensen for at svare.

Derefter har hr. Touborg allerede anmeldt en ny kort bemærkning. Er det sådan, jeg skal forstå det? Ja.

Kl. 16.25

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Til hr. Ole Vagn Christensen: Jeg mener nu stadig væk, at det er sådan, at vi ikke kan bestemme, hvor folk skal bo; vi kan skabe nogle gode betingelser for dem.

Om end jeg ligesom hr. Ole Vagn Christensen beklager, at tilskuddet til Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi forsvandt – det skal jeg gerne indrømme at jeg gjorde, men jeg bestemmer jo altså ikke alting alene; jeg synes, der er foregået meget godt, men tingene skal ses i en helhed – vil jeg godt sige, at der ikke her er tale om at fjerne statslige arbejdspladser i Sydthy; der er tale om at fjerne et tilskud til nogle arbejdspladser.

Med hensyn til færgerne: Jamen der er jo ikke statsligt tilskud til de der færger, og jeg vil godt sige for mit eget vedkommende, uanset hvor hr. Ole Vagn Christensen og jeg er valgt, at for mig er der markant forskel på færgeforbindelser mellem Salling og Fur, altså den, der forbinder øen Fur med fastlandet, og så de to færgeforbindelser mellem Mors og Thy, altså henholdsvis Nees Sund- og Feggesund-færgerne. Det er godt, de er der, og det giver et godt bidrag til infrastrukturen, men Furfærgeren er for mig af en helt anden karakter.

Til hr. Touborg med hensyn til at satse på bedre forhold for erhvervslivet i landdistrikterne: Ja, bedre forhold, end der har været, men hvis der dermed menes bedre forhold end i byerne, ja, så kan man sige, at grundene er billigere på landet f.eks., så på det punkt er det jo ganske udmærket, men hvis det er et spørgsmål om bedre lånebetingelser, så er jeg ikke sikker på, at vi bliver enige.

Til hr. Arne Toft: Jeg tror ikke, at det løser alle problemer, men det løser foreløbig nogle af de problemer, den restriktive politik har skabt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kristen Touborg for en kort bemærkning, og det er nummer tre – ifølge bogholderiet.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Sådan har jeg også talt det.

Jeg har to spørgsmål til den konservative ordfører.

Ved en tidligere debat, i foråret 2001, havde jeg et fremragende samarbejde med den daværende konservative ordfører, hr. Knud Erik Kirkegaard. Vi stod sammen om en vedtagelse, og indtil videre har Venstre ikke villet kommentere, om de står ved den; Dansk Folkeparti har kommenteret, at det vil de stå ved, og nu vil jeg gerne høre, om De Konservative står ved den vedtagelse om udflytning af statslige arbejdspladser.

Det andet spørgsmål, jeg har, er vedrørende den kollektive trafik. Regeringen har nedlagt en pulje, som indebærer, at det bliver dyrere at køre med kollektiv trafik også i udkantsområderne. Anser De Konservative det for at være en fordel eller en ulempe for udkantsområderne, at man har nedlagt puljen, således at billetprisen nu bliver 10-20 pct. højere?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Svaret fra fru Else Theill Sørensen fortæller os alt om den her måde at agere på i en debat: Man kommer med sit indlæg, og man bliver så stillet over for nogle af virkelighedens spørgsmål, nemlig her et spørgsmål om Limfjordsfærgerne.

Jeg har jo redegjort for, at når amtet ikke mener at kunne give tilskud, er det, fordi det her skattestop gør, at de ikke kan finde de penge, men det, det resulterer i, er, at man laver nogle forringelser på nogle områder, og samtidig laver man også nogle omkostninger for staten, og omkostningerne med de længere transportveje og al den slags ting er jo sådan set noget, som skulle være opvejet.

Hvis man virkelig mener noget med, at man har en landdistriktspolitik, ja, så skulle man jo være opmærksom på: Hvordan er det nu, det ser ud, og hvordan er det, det foregår derude? Og så skulle man også være i stand til her at argumentere og se, at der sådan set er fornuft i at have nogle svar på de spørgsmål, der vil blive rejst i den forbindelse, bl.a. her om Limfjordsfærgerne.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Til hr. Kristen Touborg med hensyn til en vedtagelse fra 2001, som min partifælle hr. Knud Erik Kirkegaard var med til at lave om udflytning af de statslige arbejdspladser: Uden at jeg kan ordlyden, er jeg sikker på, at Det Konservative Folkeparti står ved den. Men jeg vil sige, at spørgsmålet om udflytning af statslige arbejdspladser, for det første måske ikke helt direkte hører hjemme under landdistriktsdebatten, og for det andet skal jeg sige helt ærligt, at der har været mange år, hvor jeg ikke var medlem af Folketinget, men jeg var det fra 1987 til 1990, og da begyndte vi også at tale om udflytning af statslige arbejdspladser. Det er selv med meget god vilje en meget svær øvelse.

Kl. 16.30

Med hensyn til den kollektive trafik og tilskuddet så bor vi jo begge to, hr. Kristen Touborg og jeg, og flere andre her i sådan et område, og jeg oplever egentlig ikke, at det er prisen på en busbillet, der er problemet i landdistrikterne. Problemet er, at der bare ikke går nogen bus, fordi der ganske enkelt ikke er mennesker nok til at opretholde en kollektiv trafik, jeg er lige ved at sige, om den så var gratis.

Til hr. Ole Vagn Christensen om den her måde at agere på: Nej, det ved jeg ikke rigtig. Jeg har sagt, hvad jeg mener om færgeruterne i Limfjorden, og jeg mener rent faktisk ikke, at staten giver tilskud til færgeruterne i Limfjorden. Med hensyn til, hvordan amtet prioriterer, mener jeg ikke, jeg nødvendigvis skal kunne have svar på rede hånd på, hvorfor det ikke var et andet sted, amterne valgte at skære ned. Hvis amterne gør sådan, er det måske, fordi amterne ikke mener, at det er selve livsnerven at have netop de to færgeruter.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kim Sejr som ordfører.

Kim Sejr (RV):

Vi må jo konstatere, at tilflytningen til byerne fortsætter. Det har som konsekvens haft, at en del udkantsområder er blevet ringere stillet: Jo færre borgere, jo dårligere bliver grundlaget for at opretholde et højt serviceniveau. Det gælder det private serviceniveau, og det gælder det offentlige serviceniveau.

Det værste er jo, at man risikerer, at udkantsområdet kommer ind i en negativ spiral, hvor den negative udvikling i sig selv bliver selvfor-

stærkende. Det er jo ikke noget, vi bør acceptere. Vore landsbyer og landdistrikter skal fortsat kunne være bosteder, så vi kan få sikret et samfund med mange bo- og livsformer.

Men det er jo så lettere sagt end gjort. Her er der tale om en stor udfordring, ikke mindst for lokalområdet, både når det gælder den enkelte kommune og det enkelte amt. Der skal nemlig bruges store mentale og kreative ressourcer på at vende en sådan udvikling, og der skal udvises en stor evne til at kunne samarbejde på tværs af kommunegrænser i et udkantsområde. Det er jo fremtidstro, der får folk til at forblive i nærmiljøet; troen på, at man kan få den nødvendige uddannelse, og troen på, at man kan få et job bagefter, simpelt hen troen på, at der er en fremtid for én, og hvis man fjerner den fremtidstro, så forringer man mulighederne i udkantsområdet.

Det kræver en meget resultatorienteret indsats at skabe de tilbud, der er nødvendige for at fastholde eksisterende borgere og tiltrække nye. Nogle steder ville det måske være formålstjenligt at foretage kommunesammenlægninger, så man fik en sammenhængende strategisk og solidarisk politik inden for udvikling af lokalområdet, så det ikke var de enkelte lokalområder, der måtte kæmpe med egne massive problemer.

Hvor det er relevant og formålstjenligt, skal der foretages udflytning af statslige arbejdspladser, helst så der kan skabes synergi i lokalområdet med eksisterende institutioner og erhvervsliv. Så kan vi kalde det regional politik eller ej, men hvis vi kan skabe en regional politik, hvor vi kan lave en positiv spiral, der kan smitte af på udkantsområderne, så hellere end gerne. Men det er jo først og fremmest nye arbejdspladser, der kan sætte gang i en positiv udvikling, for det er det, der er forudsætningen for, at man kan udbygge alle de andre områder.

I min tid som folketingskandidat på Lolland blev der gjort mange, mange, mange ting for at holde modet oppe hos lokalbefolkningen, men det betød altså meget, da Vestas placerede noget produktion i Nakskov. Det er den slags ting, der er nødvendige.

Derfor skal der tænkes i dynamisk erhvervsudvikling. Hvilke kvaliteter og kompetencer råder lokalområderne over? Er arbejdskraften høj kvalificeret på bestemte områder? Er der bestemt viden og erfaring inden for bestemte erhvervsgrøene? Og er der bestemte forudsætninger for at specialisere sig inden for særlige erhvervsområder, som måske kunne udvikle sig

til en erhvervs-klynge? Det er jo det, der kan smitte af på udkantsområderne.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har jo et glimrende samarbejde med 8 amter og 173 kommuner i Jylland og på Fyn, tror jeg, det er, om bedre rammer for erhvervsudviklingen i regionerne. Her er formålet jo netop at videreudvikle de styrker, som de enkelte regioner har. Det er et arbejde, som det, der har et perspektiv.

Men så er det også samtidig vor opgave at sørge for, at der i regionerne er forudsætninger for, at det erhvervsliv kan udvikles, nemlig de offentlige servicetilbud af høj kvalitet, kvalificeret arbejdskraft og gode uddannelsesmuligheder inden for struktur og kulturelle rammer, for det er jo altså nødvendigt for at kunne trække de nye virksomheder og deres medarbejdere til et lokalområde.

Kl. 16.35

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Det er jo lidt sjovt, at der i en debat om landdistrikter stort set ikke bliver diskuteret landbrug. Men det er vel et udtryk for den udvikling, der nu efterhånden har været i mange år, at landbrug fylder mindre og mindre i landdistrikterne og efterhånden er blevet til fabriksproduktion og er blevet totalt centraliseret og monopoliseret i stedet for at være noget, der kan give udvikling lokalt.

I Enhedslisten synes vi, at vi burde gøre noget mere for at se på, hvordan vi kan få en bæredygtig udvikling i landbruget, og hvordan vi kan sikre, at vi udnytter de muligheder, vi faktisk har, for at kunne producere fødevarer af høj kvalitet i Danmark.

Vi har mange veluddannede mennesker, og vi kunne, hvis vi ville, satse på at have et hav af forskellige kvalitetsprodukter på landbrugsområdet. Nogle af de få mejerier, der har formået at holde sig uafhængige af Arla, har været med til at udvikle nye fødevarerprodukter af høj kvalitet. De har været med til at sikre, at vi nu i hovedstaden kan få frisk mælk, der ikke er mere end 15 timer gammel. De har været med til at udvikle minimælk, der er fedtfattig, og også været med til at udvikle mange andre spændende produkter. Det kunne vi bruge meget mere af.

Vi kunne også sørge for, at vi lokalt fik det forbundet med forskning og udvikling af nye produkter, ikke kun af fødevarer, men også af

andre landbrugsprodukter. Vi kunne f.eks. også satse på at producere naturisoleret af hamp i langt større omfang, end man gør i dag. Der er mange muligheder, hvis man ville, men det kræver den politiske vilje til at bryde med de store landbrugsmonopoler og i stedet satse på den udvikling, der i dag er i fabrikslandbrug.

Det kræver også, som andre har været inde på, at man sikrer, at der er en god lokal infrastruktur, at der er adgang til uddannelse, til kollektiv trafik osv., at der også er lokale indkøbsmuligheder, at der er posthuse og andet. Men desværre går udviklingen jo også her den modsatte vej. Senest har man kunnet høre, at fordi regeringen ønsker at privatisere postvæsenet, skal vi nu til at betale endnu mere, end vi gør i forvejen, hvis vi gerne vil have, at man får posten til tiden.

Vi synes hellere, man skal sikre, at den lokale struktur fungerer. Vi synes, at man skal sikre, at der er lokal post, at der er lokale butikker osv. Og derfor mener vi også, at man skal se på at åbne for offentlig produktion lokalt, for, at kommunen f.eks. kan støtte en lokal butik. Hvis der er en landsby, hvor man mener, at det her kan være væsentligt for udviklingen, at man har en lokal butik, som så også kunne varetage postfunktion og mange andre ting, der er behov for, så kunne kommunen være med til at støtte det.

Man kunne så også f.eks. sikre, at der bliver bragt varer ud lokalt, så det ikke går, som vi har set i liberalismens fejlslagne forsøgsprojekt i New Zealand, hvor adskillige pensionister ikke er i stand til at få deres pension, fordi der ikke længere er lokale banker og posthuse, og hvor de ikke har råd til at tage ind til byen for at hæve pensionen. Sådan skulle det nødig gå i Danmark.

Vi mener også, at det er nødvendigt at udvide demokratiet, få et mere decentralt demokrati, hvor man lokalt kan være med til at træffe beslutninger om sin egen udvikling og kan sikre også at have nogle penge til, hvordan man lokalt mener, at man bedst sikrer udviklingen.

Desværre går regeringen jo den modsatte vej og skærer ned på en række områder, bl.a. på den kollektive trafik, som det også har været fremme flere gange i debatten i dag. Derfor kan vi selvfølgelig heller ikke støtte det forslag til vedtagelse, der ligger fra regeringspartierne og Dansk Folkeparti, som er en gang selvros af regeringen.

Så ligger der jo også et forslag til vedtagelse fra en række andre partier, som vi for så vidt ikke har noget imod. Men vi mener ikke rigtig,

man kommer ind til kernen af det, der skal til. Vi mener ikke, at statslige arbejdspladser i sig selv løser særlig meget. Men vi håber da i forbindelse med den redegørelse, som man lægger op til om detailhandelen, at ministeren vil love at komme med den. Uanset om forslaget til vedtagelse bliver vedtaget eller ej, kunne det være fornuftigt at se på, hvad det egentlig betyder for lokalområderne, at detailhandelen er blevet centraliseret i den grad, den er.

Vi håber, at vi, næste gang, vi skal have en debat om landdistrikterne, så kommer lidt mere i dybden med, hvad det egentlig er, vi ønsker udviklingen skal være på landet og i den forbindelse også i landbruget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Mogens Nørgård Pedersen som ordfører.

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jeg vil gerne indledningsvis sige tak for redegørelsen, som på mange områder er interessant læsning. Den giver i hvert fald et overblik over, hvor vi står i forhold til landdistrikterne.

Kl. 16.40

Når man ser på de store linjer, ser det ikke særlig positivt ud for landdistrikterne, især ikke for landdistrikterne i udkantsområderne. Beskæftigelsen i landkommunerne er lavere end i bykommunerne. I udkantskommunerne har der de seneste 3 år været en direkte tilbagegang i beskæftigelsen. Når det gælder udskrivningsgrundlag pr. indbygger, nævner rapporten, at der er tegn på, at forskellene i disse år igen bliver større. Det nævnes endvidere, at udkantskommunerne har mange ældre. Efterhånden som sammensætningen af befolkningen ændres i retning af flere ældre, vil det påvirke landkommunerne ekstra negativt.

Redegørelsen anbefaler, at der er behov for en særlig indsats for at styrke den økonomiske udvikling i landdistrikterne og særlig i de landdistrikter, der ligger i yderområderne.

Når man ser på den indsats, regeringen vil gøre for at styrke udviklingen i landdistrikterne, ser det desværre ikke ud af meget, hvis man sætter dem op mod problemernes omfang. Regeringen nævner, at den har ændret i planlovens landzonebestemmelser, hvilket har givet kommunerne bedre mulighed for at planlægge, hvilket også kan være til gavn for landdistrikterne. Kristeligt Folkeparti er enig i dette forslag, der kan give bedre muligheder for udvikling i landdistrikterne.

Det er også positivt, at regeringen vil indføre en permanent lovhjemmel, så kommunerne får mulighed for samdrift mellem kommunale dagtilbud og skolefritidsordninger, ligesom der bliver mulighed for fælles skoleledelse i landdistrikterne og i mindre bymæssige bebyggelser. Det vil give mulighed for at bevare små skoler og pasningstilbud i landdistrikterne, hvilket også kan få positiv indflydelse for landdistrikterne.

Jeg er også enig med ministeren i, at kommunerne og amterne er centrale aktører i udviklingen af landdistrikterne. På side 10 i redegørelsen nævnes der:

»Også i denne sammenhæng anser regeringen det for afgørende, at det kommunale råderum udvides, således at der fås tilstrækkelig frihed til at kunne forandre, udvikle og nytænke.«

Jeg er enig i, at det er et centralt aspekt, men regeringen har kun indført få og begrænsede initiativer, der udvikler det kommunale råderum. Tværtimod har regeringen via stramme aftaler med kommuner og amter og trusler om bål og brand, hvis kommuner og amter ikke overholder skattestoppet, begrænset kommunernes og amternes økonomiske råderum. Den såkaldte skattereform har yderligere indsnævret samfundets råderum, så der bliver mindre tilovers til kommunerne og amterne i fremtiden.

Det lyder lidt, som om regeringen skubber ansvaret for udviklingen af landdistrikter over på kommunerne og amterne, samtidig med at man økonomisk begrænser deres muligheder for at gøre noget positivt i forhold til landdistrikterne.

Regeringen peger også på, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet via landdistriktspuljer har mulighed for at støtte forsøgsvirksomhed i landdistrikterne. Det er da udmærket, at denne pulje er til rådighed for landdistrikterne, men regeringen har, siden den tiltrådte og frem til 2003, sparet 2,6 mio. kr. på puljen.

Sammenfattende mener vi ikke, at der er sammenhæng mellem de problemer, som det beskrives i redegørelsen at der er i landdistrikterne, og de midler, regeringen vil indføre for at løse problemerne.

Der er behov for en større indsats for at vende den negative økonomiske udvikling i landdistrikterne og især i de landdistrikter, der ligger i yderområderne. Der kræves dels en målrettet satsning fra regeringens side, dels at kommuner og amter får nogle økonomiske rammebestem-

melser, der giver dem mulighed for at gøre noget for landdistrikterne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så vil vi gerne se indenrigs- og sundhedsministeren på talerstolen.

Det kan somme tider gå hurtigere, end man regner med.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Når jeg var lidt langt væk fra talerstolen, var det, fordi jeg lige skulle have tjekket min paratviden i forbindelse med noget af det sidste, der her blev sagt, som jo desværre ligesom meget af det andet, der er blevet sagt i denne her debat, i hvert fald ikke udtrykker alle de nuancer, der skal med, for at ting kan beskrives sandfærdigt.

Jeg vil sige omkring den pulje, som jeg har fornøjelsen af at uddele, at der de to gange, jeg har haft ansvar for det, er uddelt et beløb, som fuldt er på niveau med det beløb, der er blevet uddelt historisk.

Så er det meget muligt, hvis man slår op i finansloven og ser på BO-årene og sådan noget, at der så er nogle variationer, men i virkelighedens verden er situationen med hensyn til de beløb, der har været til uddeling i forhold til de konkrete projektansøgninger, der har været, den, at vi dér er på niveau. År for år for år har det været situationen, og dermed har vi altså kunnet bidrage til at give en håndsrækning til de mennesker i landdistrikterne, som ønsker at tage vare om deres egen situation.

Kl. 16.45

Det vil jeg egentlig gerne bruge nogle få ord på her til sidst, for jeg synes, der tegnes et utrolig sort billede af portoer, der stiger, og udflytning af statslige arbejdspladser. Jeg må sige, at jeg synes ikke helt, vi har fået den spændende debat om landdistrikternes mere generelle rammebetingelser, som jeg havde håbet.

Jeg hører faktisk til dem, der er ret optimistiske på landdistrikternes vegne, og den optimisme bliver f.eks. bekræftet, når man læser Alt for Damerne. I det nyeste nummer er der en ganske glimrende artikel om Fejø, hvor man inden for en meget kort periode har vendt udviklingen og tiltrukket nye, unge familier, som positivt har valgt den leveform, man kan have, når man vælger at bosætte sig i et landdistrikt. Inden for ganske kort tid er 12 nye familier flyttet til Fejø, og for første gang i årtier var otte fejøkvinder gravi-

de på én gang sidste år. Jeg nævner det bare, fordi det sådan set er positivt og sætter meget af den sure snak, der har været her i dag, lidt i relief.

Det, der går igen, når man læser den artikel, er, at der er en række moderne mennesker, der søger en anden livsform, og som i øvrigt på grund af den teknologiske udvikling, der heldigvis ikke er planlagt af fru Line Barfod – jeg er også glad for, at fru Line Barfod heller ikke har ansvaret for at planlægge den øvrige udvikling her i samfundet – bl.a. har mulighed for at arbejde fuldtids i København og bo på Fejø, for at tage et konkret eksempel. To gange om ugen kan man køre til sin arbejdsplads i København, mens man de tre andre dage om ugen arbejder fra sin hjemmearbejdsplads.

Det er en fantastisk mulighed, og det er præcis derfor, at de tiltag, regeringen er kommet med på landdistriktspolitikområdet, flytter noget i virkelighedens verden. Det er jo tiltag, der går ud på, at der rent faktisk er mulighed for, at man kan bygge et hus derude, uden at man først skal spørge i Miljøministeriet, for nu at være konkret, og giver mulighed for, at man kan etablere sig med en arbejdsplads uden først at skulle spørge amtet.

Med al respekt for spørgsmålet om de statslige arbejdspladser bliver man altså nødt til at sige, at et forskningscenter i Thy eller et andet sted flytter altså ikke alverden for rammevilkårene på Fejø eller Sydlangeland. Det er også i den sammenhæng, man skal forstå det, jeg har sagt tidligere om udflytningen af statslige arbejdspladser som led i en strategi for at skabe liv i landdistrikterne. Jeg har sagt før, og det gentager jeg gerne her, at man nok ikke skal fæste lid til, at en udflytning af statslige arbejdspladser er det, der redder landdistrikterne. Sådan vil det i sagens natur være, for den arbejdsplads, der i givet fald måtte blive flyttet ud, kan gøre gavn i præcis det landdistrikt, den flyttes ud til, men ændrer i øvrigt ikke rammevilkårene i resten af de danske landdistrikter.

Så må jeg sige – og det skal være det sidste, jeg siger – at jeg synes, det har været lidt forstemmende at opleve specielt den socialdemokratiske renden op på og ned fra talerstolen med et budskab, jeg godt synes jeg kan tillade mig at karakterisere som hyklerisk. Jeg oplevede også, at hver gang det gjorde lidt ondt, nuancerede man og sagde, at der var også engang, hvor jeg var borgmester, og det er jo en kendt sag, at borgmestrene mener noget andet end partiet, så

man skal tage mig for det gode. Når det, jeg mener er positivt, er forankret i min lokalpolitik, så regn med det, og når det, jeg mener er positivt, er forankret i min folketingsgruppe, så regn med det. Det er jo mennesket først. Jeg ved godt, at det var et slogan, man engang havde i det parti, og det har jeg meget sympati for, men det er jo ikke en fair måde at diskutere på.

Kl. 16.50

Denne regering lader sig gerne veje af mod Socialdemokratiet med sin konkrete politik over for de danske landdistrikter, også den måde, vi tilgodeser de vanskeligst stillede kommuner på. Det er et faktum, at hver gang den gamle regering lagde en halvtredser på bordet til de vanskeligst stillede kommuner, lægger denne regering op til at lægge en hundredkroneseddel på bordet, og det er altså mere. Sådan er det.

Ellers vil jeg blot takke for debatten. Jeg kan ikke nødvendigvis forudse afstemningen, men hvis det går, som jeg alligevel tror, glæder jeg mig sådan set til, at vi, som vedtagelsen lægger op til, får basis for en mere nuanceret diskussion.

Sandheden er jo ikke, at landdistrikterne bare er i tilbagegang, lige så vel som det heller ikke er sandheden, at landdistrikterne bare er i fremgang. Sandheden er, at der er landdistrikter i fremgang, og der er landdistrikter i tilbagegang, og det afhænger bl.a. meget af, hvilken region disse landdistrikter er placeret i. Jeg glæder mig til, at vi graver lidt dybere i det, så vi får et fundament for en diskussion, som jeg håber bliver mere nuanceret, positiv og fremadrettet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Arne Toft for en kort bemærkning, og der må være en vis ro i salen.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg kan konstatere, at vi har en meget populistisk minister, og jeg kan også konstatere, at det, jeg har fået ud af debatten i dag – ministeren vil nok sige, at det står for min egen regning – er, at hvis vi får en restriktiv lovgivning, mere fleksibilitet og gode rammemuligheder, klarer vi landdistrikternes problemer. Det er det, regeringen og Dansk Folkeparti har sagt i dag.

Så ville jeg godt her til sidst stille ministeren et spørgsmål. Jeg har jo ført mange debatter med ministeren, men jeg har aldrig ført én eneste debat, hvor ministeren ikke har nævnt 1,5 mia. kr. til sygehusene og 0,5 mia. kr. til de ældre. Men i

dag har jeg oplevet, at ministeren har sagt, at de 0,5 mia. kr. især tilgodeser landdistrikterne. Det kan godt være, at landdistrikterne er blevet tilgodeset med de penge, men de har dækket de udgifter, man har haft til administration, og jeg vil godt bede ministeren fortælle mig: Hvorfor får landdistrikterne mest ud af de 1,5 mia. kr. til sygehuse? Er det, fordi folk er mere syge?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det, jeg sagde, og som jeg gerne siger igen, var, at ved fordelingen af de 1,5 mia. kr. og de 0,5 mia. kr. har vi brugt nøgler, som gør, at det i særlig grad er de økonomisk ikke velstillede regioner, som har fået andel i de penge.

Hr. Arne Toft vil vide, at når man fordeler bloktilskud, gør man det normalt i forhold til beskatningsgrundlaget efter devisen »hvem som meget har, skal mere gives«. Det, regeringen har gjort med de 1,5 mia. kr. ekstra til sundhedsområdet og de 455 mio. kr., der er til ekstra rådighed på ældreområdet i år, er, at de er fordelt efter princippet pro rata, og det er altså en fordeling, som betyder, at hovedstadsområdet og de mere velstillede områder af Danmark har fået mindre, end de almindeligvis ville få.

Dermed har denne regering med handling signaleret vilje til at flytte statslige ressourcer til de dele af Danmark, der ellers har det svært, i modsætning til den gamle regering, der bare snakkede om det, og som stod bag udligningsreformen fra 1995-96, som notorisk flyttede ressourcer fra de tyndt befolkede områder til de store købstadskommuner. Det er derfor, jeg bruger eksemplet her og også har brugt det i debatten i dag til at gendrive denne mærkelige socialdemokratiske form for moral, der består i at gøre noget, mens man er i regering, og bagefter klandre os andre for i princippet at prøve at rette op på det. Så går det pludselig ikke stærkt nok.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Det kunne jo være spændende at spørge indenrigs- og sundhedsministeren, hvornår kvoten på de 1,5 mia. kr. og de 0,5 mia. kr. er opbrugt, men jeg vil godt spørge ministeren: Hvor mange hjemmehjælpstimer er der kommet ud af den halve milliard? Det, jeg hører fra kommunerne, er, at det har kostet dem penge at få de 1,5 mia. kr., fordi de skulle gennemføre den politik, regeringen har stillet op, nemlig at beregne udbuds-

materiale, og det har krævet flere ressourcer end den halve milliard.

Kl. 16.55

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Vi kommer jo langt omkring, og jeg ved ikke, om vi befinder os i kernen af landdistriktsproblematikken længere.

Jeg skal bare sige om den halve milliard, at den halve milliard er jo et permanent løft til kommunerne, og at det er sådan, at vi samtidig har mødt kommunerne med det formkrav, at der skal indføres frit valg på ældreområdet. Der til hører bl.a., at man skal vide, hvad det koster at producere hjemmehjælpen i eget regi.

Jeg har også godt hørt, at der er kommuner, der mener, at det har kostet utrolig mange penge at finde ud af, hvad det historisk set egentlig har kostet at løse hjemmehjælpsopgaven, og det kan man jo undre sig over. Der har også været kommuner, hvor svaret stort set kunne trækkes i en automat, fordi man godt vidste, hvad man havde med at gøre, før Folketinget stillede spørgsmålet. Men det korte af det lange er altså, at kommunerne står med nogle engangsudgifter til at regne ud, hvad det koster at drive hjemmehjælpen og lave stykpriser, og til dækning af de engangsudgifter møder regeringen op med en permanent bevilling på 0,5 mia. kr. Det er sådan set en god forretning for kommunerne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kristen Touborg som ordfører for forespørgerne.

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil godt afslutte med at sige tak for debatten og især tak for et godt samarbejde med oppositionen om en fremadrettet vedtagelse, som kunne have givet landdistrikterne et tiltrængt løft. Tak for det.

Desværre vedtager et flertal om lidt en afværgedtagelse – jeg tør godt være lidt mere konkret end ministeren, jeg er ret sikker på, at det gør man – som desværre indebærer, at der vil ske lige så lidt i landdistrikterne, som der hidtil er sket. Redegørelsen om detailhandelens betydning, som er nævnt i vores vedtagelse, håber jeg dog at ministeren vil foranstalte, selv om man må forudse, at vores forslag ikke kommer til afstemning.

Så vil jeg godt kommentere debatten om Indenrigsministeriets landdistriktpulje. Jeg vil gerne kvittere og sige, at jeg synes, det er en rigtig god pulje, og vi får utrolig meget ud af, at der står 20 mio. kr. eller lidt mere i den. Den har man virkelig stor gavn af udeomkring i landdistrikterne. Men jeg vil godt høre, om det er sådan, at jeg kan tage det som et løfte fra ministeren, når ministeren siger, at budgetmidlerne rent faktisk bliver uændrede. Der lå måske lidt i biordene, der ikke var helt mægt til det, men kan man tage det som et løfte om, at puljen ikke bliver skåret ned i fremtiden, altså i overslagsårene?

Så er der to områder, jeg lige vil kommentere, og det ene er debatten om, hvilke bemærkninger ministeren kom med på sin landdistriktskonference. Det er korrekt, som ministeren sagde, at der ikke var mange folketingsmedlemmer til stede, der var sådan set kun ministeren og jeg selv. Men jeg har læst referatet fra konferencen, og jeg har oplevet det på samme vis, som det er refereret. Jeg mener, det er refereret rigtigt, at ministeren sagde, at udflytning af statslige arbejdspladser skal man ikke forvente sig noget af, heller ikke nye arbejdspladser.

Det andet, jeg godt vil kommentere, er den kollektive trafik og puljen til den, som har optaget en del af debatten i dag. Det er den pulje, som Dansk Folkeparti og regeringen har skåret væk, og vi har diskuteret en del, om det giver højere eller lavere billetpriser. Det, jeg specielt har hæftet mig ved, er, at fru Else Theill Sørensen egentlig bevægede sig hen til, at det kunne jo være, vi lige så godt kunne gøre billetterne gratis, for det var nok ikke de 300 mio. kr., der betød noget. Jeg synes sådan set, det trods alt peger lidt fremad, og hvis det skal være konservativ politik i fremtiden, synes jeg også, vi trods alt har fået noget ud af den debat, vi har haft i dag.

Kl. 17.00

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg synes næsten, at jeg bliver nødt til at tage ordet, for tænk nu, hvis nogen skulle læse uddraget af den her debat og af slutningen tro, at jeg har stået her og anbefalet, at man gjorde den kollektive transport gratis. Jeg sagde: Om den så blev gratis, så ville den nok ikke blive brugt så meget mere, for problemet er, at der ikke er basis for kollektiv trafik i de tyndt befolkede områder. Jeg sagde helt præcist, at det for mig at se ikke er prisen, der gør, at folk ikke tager bussen. Det er

det enkle fænomen, at der ikke er nogen bus at tage.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 85 af Marianne Pedersen (V), Poul Nødgaard (DF) og Else Theill Sørensen (KF) (se 7809) vedtoges med 60 stemmer (V, DF og KF) mod 49 (S, SF, RV, EL og KRF).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 84 af Kristen Touborg (SF), Arne Toft (S), Kim Sejr (RV) og Mogens Nørgård Pedersen (KRF).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 119:

Forslag til folketingsbeslutning om, at regeringen aktivt skal arbejde for en fuld og hurtig liberalisering af EU's sukkermarked.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.
(Fremsat 20/3 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel): I SF's forslag til folketingsbeslutning opfordres regeringen til aktivt at arbejde for en fuld og hurtig liberalisering af EU's sukkerregime. Lad mig straks sige, at det er en reformlinje, som regeringen ikke er uenig i.

EU's markedsordning bør som de øvrige elementer i den fælles landbrugspolitik undergå en liberalisering og en markedsorientering. Forslagsstillerne opfordrer regeringen til aktivt at arbejde for, at liberaliseringen gennemføres i løbet af højst 5 år, og at der omgående åbnes op for fuld adgang til EU's sukkermarked for de mindst udviklede lande. Det foreslås desuden, at regeringen offentligt fremlægger en strategi